

PRIESAIKA

Dr. Viktoras Stankus

Lietuviams džiugu, kad 1999 m. sausio 6 d. Vašingtone, JAV Kongrese įvykusių inauguracijos metu matėme perrinktus arba naujus, Ohio valstijai atstovaujančius kongresmenus ir senatorius, kurie pasižymėjo ne tik savo sugebėjimais bei pasišventimu šiam kraštui, bet yra palankūs ir Lietuvai. Tai ką tik senatoriumi išrinktas buvęs Ohio valstijos gubernatorius George Voinovich, kongresmenai Dennis Kucinich, Steve LaTourette ir Stephanie Tubbs Jones.

Lietuvių delegacijai buvo suteikta didelė garbė dalyvauti visose inauguracijos iškilmėse. Joseph T. Gorman, TRW Inc. – pasaulinio masto kompanijos pirmininkas, sausio 5 d. surengė JAV Kapitolijoje priėmimą naujojo senatoriaus G. Voinovich ir jo žmonos Janet garbei.

Plačiai žinomi G. Voinovich nuopelnai, iškelti Ohio valstiją į pirmąją Amerikoje, sustiprinant ją finansiskai, kuriant naujas darbo vietas, sudarant palankias sąlygas naujų kompanijų kūrimuisi. Šios valstijos izde jis palieka puikią padėtį, kaip sakyti, "perlekli", nors pats, pradėdamas eiti gubernatoriaus pareigas, perėmė "nedatekli". Daug pastangų jis skyrė švietimui – mokinių gerbūviui ir jų mokymosi kokybei gerinti, nes iš anksčiau buvo paveldėta daugybė trūkumų.

Šiame priėmime James T. Christy, TRW Inc. viceprezidentas oficialiems pavedimams, šiltai pasveikino į "Mansfield Room" susirinkusius apie 80 žmonių. Čia dalyvavo G. Voinovich šeima ir didelis būrys jo giminių bei kolegų, lietuviams gerai

pažįstamas August Pust, G. Voinovich štabo JAV senate viršininkas T. Hollingsworth ir kt. Lietuvius atstovavo: LR Generalinė Garbės konsulė Ingrida Bublienė, JAV Lietuvių bendruomenės Klyvlendo (Cleveland) apylinkės vicepirmininkas specialioms reikalams Dr. V. Stankus ir buvusi ko-pirmininkė A. Stungienė bei Dr. Stepas Matas, atstovavęs lietuvių verslininkus. Sekančią dieną visi minėti lietuvių atstovai dalyvavo G. Voinovich inauguracijoje, kuri vyko Kapitolijoje.

Inauguracija buvo gana įspūdinga. JAV viceprezidentas Al Gore prisakdino naujuosius ir perrinktus senatorius. Tai buvo ypač jaudinantis momentas Ohio valstijoje gyvenančių tautybių atstovams, nes ir pats G. Voinovich yra kilęs iš jų, kaip jis pats save abibūdina, "iš mūsų kraujo". Ir štai galime didžiuliuoti, kad jis pasiekė net JAV Senatą. Inauguraciją stebėjo lenkų bendruomenės atstovas C. Partyka, ukrainietis teisėjas Fuhtė su sūnum Andy, vokiečių atstovas R. Filippi ir jau minėti lietuviai.

Po šių iškilių įvykių priėmimo "Union Station" buvo malonu sutikti Vašingtono lietuvių atstovų pulkininką T. Kolp, matyti, kaip Ohio senatorius Mike DeWine džiugiai sveikino naująjį senatorių G. Voinovich. Ta proga paspausti ranką republikonui senatoriui atėjo demokratų atstovas kongresmenas Dennis Kucinich. Jie abu yra pasiryžę dirbti kartu Šiaurės rytų Ohio ir Klyvlendo (Cleveland) gerbūviui. Apie tai minėjo ir Vic Voinovich, senatoriaus brolis. O naujasis senatorius sakė, kad stengsis dirbti visos Ameri-

kos naudai taip, kaip uoliai darbavosi Ohio valstijoje.

Lietuvių atstovai suspėjo aplankyti kongresmeno Kucinich įstaigą ir pasitarti su jo štabo vedėju John Edgell, padėjėja Souheila Al-Jadda ir patarėja teisės klausimais Jill M. Johnson. Pastaroji palaiko ryšius su kongresmenu John Shimkus, ruošiant memorandumą JAV kongresui dėl Lietuvos narystės NATO. Kaip žinome, tai tvirtai palaiko ir

G. Voinovich.

Taip pat apsilankėme kongresmeno S. LaTourette įstaigoje ir turėjome galimybę pasitarti su jo padėjėja Debbie Kwon.

Ohio valstijos naujojo gubernatoriaus Bob Taft inauguracija sausio 11 d. įvyko valstijos sostinėje – Columbus, Ohio. Ten lietuvių atstovavo LR konsulė Ingrida Bublienė. Ji dalyvavo visuose inauguracijos renginiuose. Tuo buvo labai patenkintas komiteto "Tautybės už Taft" koordinatorių, ukrainietis Taras Szmaga.

Gal kam nors kyla klausimas, ar iš viso lietuviams buvo verta taip aktyviai dalyvauti tiek senatoriaus G. Voinovich, tiek gubernatoriaus inauguracijose? Abejojančiams siūlome perskaityti gubernatoriaus Bob Taft padėkos laišką lietuviams, kuriame jis mus gražiai įvertina. Juk jei iš tyros valios padėti kaimynui ar valdžios posto siekiančiam asmeniui, tai ir jis to neužmiršta. Mums labai svarbu, kad tokie pareigūnai laiko mus, lietuvių, savo bičiuliais.

Senatoriaus G. Voinovich (antras iš kairės) priesaika JAV Senate. Ją priima JAV viceprezidentas Al Gore

Ohio valstijos naujojo gubernatoriaus šeima (iš kairės): žmona Hope, dukra Anna ir gubernatorius Bob Taft.

BOB TAFT
GOVERNOR-ELECT

Ohio valstijos gubernatoriaus B. Taft padėka

Dear Dr. V. Stankus:

Thank you for your kind words of congratulations. It was great to see you in Cleveland.

Thanks, also for all of your help in spreading our family and education oriented message to the members of the Lithuanian community. It is with the help of you and other community activists that Senator – Elect George V. Voinovich and I were able to stand victorious on Election Day.

Sincerely,
Bob Taft
Governor-Elect

Priėmimo G. Voinovich inauguracijos JAV Senate proga. Iš kairės: dr. V. Stankus, LR Generalinė Garbės konsulė I. Bublienė, G. Voinovich įstaigos Senate viršininkas Ted Hollingsworth ir Dr. S. Matas.

Girdėta iš Vilniaus

• **GEROS ŽINIOS.** Lietuvos banko skelbiamos oficialiosios tarptautinės atsargos gruodžio mėnesį padidėjo 30,3 mln. JAV dolerių. Gruodžio pabaigoje oficialiosios tarptautinės atsargos buvo 1,460 mlrd. JAV dolerių.

Šiais metais Lietuvoje numatoma įsteigti 17 tūkst. naujų darbo vietų, iš jų 90 proc. - privačiose įmonėse. Daugiausiai naujų darbo vietų planuojama įsteigti pramonėje - 56 proc., paslaugų įmonėse - 26 proc.

• **ŽUVUSIŲJŲ ATMINIMUI.** 1991-ųjų sausio 13-ąją žuvusio sūnaus ir jo likimo brolių atminimui kompozitorius Bronislovas Jankauskas paskyrė chorinių giesmių ir dainų ciklą "Negrįžusiųjų kapai yra Tėvynė". Sausio 10 d., sekmdienį jis pirmą kartą nuskambėjo Vilniaus arkikatedroje.

Prezidentas Valdas Adamkus Laisvės gynėjų dienos proga Sausio 13-osios atminimo medaliu apdovanojo daugiau kaip pusantro šimto Lietuvos gyventojų.

• **SKRYDŽIAI.** Lietuvos aviakompanijos (LAL) ir Skandinavijos avialinijų (SAS) lėktuvai padidino skrydžių skaičių tarp Kopenhagos ir Vilniaus oro uostų. Dabar SAS į Kopenhagą skraidys 13 kartų per savaitę, Lietuvos lėktuvai - 11 kartų. Iš Vilniaus tarptautinio oro uosto kasdien į įvairias pasaulio valstybes išskrenda po 23 lėktuvus.

• **TRUKDO TEISINGUMUI.** Rusijos generalinė prokuratūra nuolat atsako, jog dauguma asmenų, susijusių su Sausio 13-osios byla, yra Rusijos piliečiai, o Rusija savo piliečių neišduoda kitos valstybės teismui. Tačiau pagal teisinės pagalbos sutartį turėtų būti sudarytos galimybės apklausti Rusijos piliečius šioje byloje.

• **LIETUVA - IZRAELIS.** Prezidentas Valdas Adamkus pasiūlė įsteigti bendrą Lietuvos ir Izraelio fondą, kuris rūpintųsi jaunimo mainais ir kultūros ryšių plėtojimu tarp abiejų valstybių. Apie tai jis kalbėjosi su Vilniuje viešėjusiu Izraelio Kneseto pirmininku Danu Tichonu. Iki šiol dvišaliuose santykiuose labiau vadovaujamas praeitimi, bet nedaug galvojama apie ateitį. Kneseto vadovas išreiškė abejones dėl tarptautinės komisijos okupacinių režimų nusikaltimams tirti darbo, siejant nacių ir sovietų laikotarpio nusikaltimus. V. Adamkus nurodė, kad pagrindinis komisijos tikslas - nustatyti tiesą apie visus okupuotoje Lietuvoje įvykdytus nusikaltimus.

• **PENKTOJI KOLONA.** Vilniuje vykusiame Lietuvos socialistų partijos Tarybos posėdyje nuspręsta prisijungti prie koalicijos "Už teisingą Lietuvą". Joje dar yra Nepartinių judėjimas "Rinkimai 96", Liaudies ir Respublikonų partijos bei Rusų sąjunga. Šios organizacijos prieštarauja Lietuvos stojimui į NATO. Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis pastebėjo, kad šalia Rusijos Dūmoje jau veikiančios organizacijos, nukreiptos prieš NATO, kuriama tarptautinė struktūra, apimanti ir aplinkines šalis.

• **AKCIZAI - NE IŠEITIS.** Nuo Naujųjų metų Lietuvos Seimui padidinus akcizus naftos produktams, iš Karaliaučiaus (Kaliningrado) srities ėmė plūsti pigesni degalai. Kuro antplūdžio iš kitos Rytų kaimynės - Baltarusijos nėra, nes šioje šalyje jau stinga ne tik degalų, bet ir maisto.

• **MINISTERIJOJE - KAIP SAVO KIŠENĖJE.** Kultūros ministerijoje atskleista daug finansinės netvarkos, teigia "Lietuvos rytas". Seimo narė Irena Šiaulienė sakė negirdėjusi, kad dar kas nors, išskyrus ministrą Saulių Šaltenį, leistų veltui naudotis patalpomis, kavinės patalpas Vilniaus centre nuomotų po 15 litų už kvadratinį metrą. Ministerijos buhalteriai neteisėtai išdavė 32386 litus įstaigoje nedirbantiems asmenims. 16648 litus - pajamų mokestį, kurį privalu pervesti į biudžetą - ministerijos darbuotojai išsidalijo premijomis.

• **"RATILIO" 30-METIS.** Vilniaus universiteto studentus 1968 metais subūrė ansamblio įkūrėja Aldona Ragevičienė. Vėliau jam vadovavo Laima Burksaitienė, o nuo 1977-ųjų - muzikologė Zita Kelmickaitė. Instrumentinei grupei jau dešimt metų vadovauja Antanas Fokas. Per 30 metų "Ratilio" ansamblio nariais buvo apie tūkstantį tautos kūrybos mėgėjų.

• **IŠSIGANDO PATRIOTIZMO.** Projektas, realiai pretendavęs pelnyti apdovanojimą konkurse, skirtame Lietuvos paviljono pasaulinėje parodoje "Expo-2000" projektui parengti, buvo išbrauktas iš dalyvių sąrašo tik už tai, kad jo autoriai išipareigojo visus projektavimo darbus atlikti be atlyginimo, o savo darbų kainą įvertino nuliu. Vertinimo komisiją papiktino tai, kad autoriai savo darbų motyvu nurodė patriotizmą.

• **SUKČIAI.** "Lietuvos rytas" pranešė, kad po kelerių tylos metų iškelta baudžiamoji byla dėl "Utenos gėrimų" bendrovės piniginių lėšų iššvaistymo. Į finansinę aferą įsivėlę buvę ir dabartiniai Utenos alaus pramonės įmonės vadovai. Kaip įmonei buvo padaryta daugiau kaip pusantro milijono litų nuostolių, vėl ėmė tirti Valstybės saugumo departamento pareigūnai. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga KANDIDATŲ NETRŪKSTA

Algirdas Pužauskas

Amerikos Senatui svarsto, kaip nubausti prezidentą Bill Clinton už nederamą elgesį (vienas pašaipūnas pasiūlė užkrauti prezidentui dar du tarnybos Baltuosiuose Rūmuose metus - prailginant jo kadenciją tiek, kiek trunka šis išpūstas spektaklis). Tuo metu spaudoje jau minimas ne vienas politikas, pareiškęs norą kandidatuoti į šią vietą. Tarp politikų, siekiančių respublikonų partijos nominavimo, yra kartą jau nesėkmingai kandidatavęs, buvęs Tennessee valstijos gubernatorius Lamar Alexander. Jis bandė tapti prezidentu 1996 metais. Dabar šis politikas pranešė spaudai jau turįs daug rėmėjų, paaukojusių jo kampanijai po 1,000 dolerių. Anot jo, rėmėjų sąrašas yra daugiau kaip tūkstantis pavardžių.

Prezidento vietos pakeičia senatorius, respublikonas iš Arizonos John McCain. Jis jau sudarė komitetą iš savo draugų ir rėmėjų, prašydamas išsiaiškinti galimybes surinkti reikalingas lėšas.

Sakoma, kad kandidatui į prezidento vietą reikia turėti ne mažiau kaip 20 milijonų dolerių. Finansiniai rūpesčiai nekankina milijonieriaus Steve Forbs, įtakingo žurnalo leidėjo ir savininko. Jis lėšų turi pakankamai. Savo kampanijai vykdyti jis jau sudarė politinius komitetus Kalifornija, New Hampshire ir Iowa valstijose. Juose dirba 75 žmonės.

Tačiau kandidatuojuojant į prezidento vietą vien pinigų neužtenka. Dar reikia įgyti ir balsuotojų pasitikėjimą. Tarp mažiau lėšų turinčių, bet jau žinomų kandidatų minimi: buvęs viceprezidentas Dan Quayle, Missouri valstijos senatorius John Ashcroft, buvęs Bob Dole pasirinktas kandidatas į viceprezidento postą Jack Kemp. Spauda rašo apie Ohio kongresmeną John Kasich, žurnalistą Pat Buchanan, buvusią Amerikos Raudonojo Kryžiaus pirmininkę Elizabeth Dole. Kalbama ir apie Niujorko politikus - gubernatorių G. Pataki bei merą Rudolf Juliani, o taip pat apie buvusį Kalifornija valstijos gubernatorių P. Wil-

son. Tačiau iš visų spaudoje keliamų respublikonų partijos kandidatų svarbiausiais laikomi šie: buvęs kariuomenės štabo viršininkas, gen. Colin Powell ir dabartinis Texas gubernatorius, buvusio JAV prezidento sūnus George W. Bush.

Korespondentai dar klausinėjo ir buvusį Atstovų Rūmų pirmininką Nėwt Gingrich, pasitraukusį iš pareigų po paskutiniųjų - lapkričio 3 d. - rinkimų, ar jis neketina kelti savo kandidatūros. Jo atsakymas buvo neigiamas. Jis sakėsi bandysias rasti užsiėmimą privačiame versle. Kiek vėliau, prasidėjus naujam šimtmečiui, jis, gal būt, sumanysias vėl įsijungti į politinę veiklą.

Demokratų partijos pusėje kandidatu į prezidento vietą jau įsiregistravo dabartinis viceprezidentas Al Gore. Jo lojalumas dabartiniam prezidentui sukelia šiokių tokių sunkumų, tačiau jo pusėje yra stipri šalies ekonominė būklė, vis mažėjantis darbo ieškančių skaičius. Jo naudai bus galima panaudoti ir tuos amerikiečius, kurie patenkinti prezidento Bill Clinton veikla ir jo prezidentavimo metu pasiektais laimėjimais. Tai supranta ir kiti demokratai, kurie norėtų kandidatuoti į prezidento postą. Tarp jų minimi: Atstovų Rūmų mažumos vadovas Dick Gephardt, juodaodžių amerikiečių aktyvistas ir jų teisių gynėjas Jesse Jackson. Stiprių demokratų kandidatu laikomas ir buvęs senatorius, aukštos klasės krepšininkas Bill Bradley. Tapti kandidatu nevengs ir Minnesotos senatorius Paul Wellston. Tik Nebraskos senatorius Bob Kerrey jau paskelbė, kad jis savo kandidatūros nekels.

Stebėtojai teigia, kad Senate vykstančiuose svarstymuose dėl prezidento Bill Clinton pašalinimo iš pareigų daug dabartinių senatorių jaučiasi gerokai suvaržyti. Ateinančiuose - 2000 metų balsavimuose teks perrinkti net 19 respublikonų senatorių (iš 100 Senato narių). Demokratų reikės perrinkti tik 14. Daugelis respublikonų senatorių bijo, kad balsuotojai gali jų neperrinkti, nes 13 valstijų, kurioms jie atstovauja, rinkėjai praeituose rinkimuose balsavo už prezidentą B. Clinton. Senatoriai mato ir spaudoje skelbiamus pranešimus, kad amerikiečių nuomonės tyrinėtojai pastebi, jog prezidentą palaiko gana didelis nuosimtis rinkėjų. Vienos apklausos duomenimis, net 72% apklaustųjų sakė: "Palikite prezidentą ramybėje".

Kiti, nors ir nepritardami prezidento poelgiams, pripažįsta, kad jis savo pareigas eina gerai ir Amerikai skriaudos nedaro.

Aptariant būsimuosius rinkimus, vis daugiau amerikiečių mano, kad dviejų didžiųjų politinių partijų neužtenka. Būtų gerai turėti dar keletą partijų, kurios galėtų patraukti tuos rinkėjus, kurie nesijaučia nei respublikonais, nei demokratais. Abi didžiosios partijos labai supanašėjo. Demokratų partija buvo įsteigta 1832 metais, respublikonų - 1854 m. Dabartiniu metu jos abi, ypač rinkdamos lėšas labai brangioms politinėms reklamoms per televiziją, daug pažada visoms gyventojų grupėms, tačiau ilgainiui savo pažadų nebegali ištesėti. Todėl joms liko tik viena galimybė: sakyti "ne", jei kita partija sako "taip".

Anksčiau demokratų partija buvo valstijų teisių ir galių rėmėja. Dabar ji laikoma išlaidas vis didinančia, viską tvarkančia partija. Respublikonai ilgai kovojo prieš vergijos panaikinimą ir buvo didelių mokesčių šalininkai. Dabar jie tapo laisvos prekybos ir mokesčių mažintojų partija, paliekanti kovą už pilietines teises demokratams. Dėl tokio dviejų stipriųjų partijų supanašėjimo atsirado įvairūs judėjimai ir "trečiosios" partijos, kaip, pavyzdžiui, pernai mirusio Alabamos valstijos gubernatoriaus George Wallace judėjimas arba Reformos partija, kurią įsteigė milijonierius Ross Perot. Yra ir nedidelės socialistų darbininkų ar net komunistų grupuotės bei amerikietiški "žalieji".

KELIAIS SAKINIAIS

• Irako valdžia toliau kaltina Jungtinių Tautų inspektorius, kuriems esą rūpėjo ne tiek ieškoti masinio naikinimo ginklų Irake, kiek šnipinėti. Apie kaltinimus šnipinėjimu paskelbė JAV laikraščiai: "The Washington Post" ir "Boston Globe".

• JAV kariuomenės vadovybė paskelbė gruodžio mėnesio antpuolių Irake rezultatus. Irako kariuomenei padaryti didesni nuostoliai, negu buvo tikėtasi. Irako "revoliucinė" armija prarado apie 2,000 kareivių, tarp jų ir įtakingų karininkų, diktatoriaus Sadamo Huseino žvalgybos bei saugumo vadovų. JAV kariuomenės štabo viršininkas gen. Henris Šeltonas ir JAV kariuomenės Persų įlankoje vadas gen. Anthony Zini

(Nukelta į 3 p.)

Redakcijos skiltis

Vėjarodės

Ant stiebo iškelta vėjarodė savo nuomonės nereiškia, nes jos ir neturi. Ji gerai žino: tol bus viršuje, kol sukysis pagal vėjo kryptį. Vėjarodės tipo žmonės dažniausia sutinkame politikoje. Tiesa, ne taip jau dažnai jie būna "pirmaisiais asmenimis", nes pastariesiems vis dėlto reikia tvirto stuburo ir sugebėjimo išsilaikyti prieš neretai gana galingus ir prieštaringus politinius vėjus ar net viesulus. Tačiau "vėjarodžių" pilna visuose šiek tiek žemesniuose sluoksniuose, pradedant savi valdybėmis, baigiant ambasadomis, seimais ir prezidentūromis. Kartais juos paskiria net ministras. Skiriantieji sako, kad būtent tokių ten reikia, kad tie - geriausiai tinka: nesiginčija, vykdo aukštesnio nuomonę. O taip, atseit, išlaikoma "vieninga politinė linija".

Tačiau kažin ar gerai, kai vėjarodiška politika kraipo visos valstybės gyvenimą? Juo blogiau, kai paisoma ne tų vėjų, kurie vyrauja tautos viduje, o tų, kurie pučia iš visų užsienių. Papūtė iš Rytų - jau, žiūrėk, ir sklinda valdžios pasiteisinimai, pažadai "įsigilinti ir būtinai atsižvelgti". Skaudus tas Rytų vėjas. Gerai žinoma, kokias nelaimės atneša. Argi tebekraujuojanti Mažosios Lietuvos žaizda ne apie tai liudija? Argi žemės, atplėštos nuo latvių ir estų, sulaužant net "paties Lenino" pasirašytas sutartis, ne apie tai kalba?

Istorijos patirtis moko, kad nuo atšiaurių vėjų reikia stipresnes sienas statyti ir vidaus sąsparas sustiprinti. Bet kas dabar istorijos išminties paiso? "Ko čia nuolat grėžiotis į praeitį? Žiūrėjime į ateitį", t. y. dažniausia į tą pusę, kur vėjas nukreipia.

Būtų gerai Vakarų kryptimi pasisukus, bet kad ir ten pirmiausia savos naudos žiūrime. Kiek tik mūsų metraščių atmintis siekia, niekada neskldo palankūs vėjeliai ir iš ten. Ne kartą ir "vakariai" norėjo lietuvių, kaip, beje, ir

kitų baltijiečių tautas visai nuo žemės paviršiaus nušluoti bei savos rūšies pasėliais apšėti. Kai kur tai, atrodo, jau pavyko. Vėl bene geriausias pavyzdys - Mažoji Lietuva. O taip pat ir Punsko bei Suvalkų apylinkės, kur nuo "pačios pavojingiausios", t. y. nuo Lietuvos pusės sieną kiti ruošiasi stiprinti, iš užvaldytų lietuvių pastatus atimti ir savas užkardas įkurti. Ir dar sakosi esą tokie jau draugiški, kad draugiškesnių dar niekada nėra buvę...

Štai kad ir tas, jau anekdotais aplipęs "ėjimas į Europą". Nė vienas specialistas, giliai išmanantis ekonomikos, socialinių procesų ir kultūrų ryšius, neneigia jų reikšmės. Jokios ateities neturi atsitvėrimo bandymai šiose srityse. Tačiau tokie ryšiai turi būti pagrįsti dalykiškumu, o ne vienpusėmis teisinėmis, politinėmis ar ekonominėmis nuolaidomis, ne atidarymu durų pseudokultūros (labiausiai besiskverbianti) srautui. Niekas nelaikys gerbtinu kaimynu asmens, kuris savo interesų sąskaita daro nuolaidas kitam. Nereikia manyti, kad to nesuvokia ne tik "anų šalių" politikai, bet ir savoji tauta. Net tarp Lietuvos jaunimo, beje, labiausiai nuodijamo kosmopolitizmo narkotikais, didėja dalis, matanti vėjarodiškoje politikoje artėjimą prie savo valstybės interesų mindymo. Jaunimo laikraštyje "Ugnis" (1998 m. lapkričio numerį), redakcijos skiltyje "Laiko smiltys" rašoma: "Kokia gėda Europos Sąjungai? Tiek daug pasiekėme - privatizuotos strateginės įmonės, jokių apribojimų užsienio kapitalui, per vieną naktį, pakeitus ministrą, sumažėjo nusikalstamumas, sveikatos reforma jau nebe pykina kyšininkų gydytojų, net laiką ir tą atsukom pagal Europą... Kokios jiems dar aukos reikia? [...] Paaukokime Ignalinos AE... ko nepadarysi vardan integracijos".

Vėjarodžių politikos paskelbtos aukos tebedaromos.

Juozas Žygas

Iš visų viduramžių valstybių valdovų, gal tik Lietuvos valdovai buvo vieninteliai, kurie jų reikšmės nesuprato. Reikėtų specialios studijos tokio nesupratimo priežastims išnagrinėti. Tačiau viena iš jų gal būtų žymesnių miestų neturėjimas. Visoje Vakarų Europoje miestai augo amatų ir prekybos dėka. Matyt, svarbiausias vaidmuo tenka amatams, nes jiems plečiantis, reikėjo rinkos jų gaminams. Tai sąlygojo prekybos reikšmę. Kiek žinau, ir dabartinėje lietuvių galvosenoje amatams nėra pakankamai vietos ir deramos pagarbos!

Visai kitaip į juos buvo žiūrima viduramžių Europoje. Didingos gotikos katedros buvo pastatytos amatininkų, kurie to išmoko iš statybos meistrų. Masonų vardas yra kilęs iš statybininkų, naudojusiu akmenis ir plytas. (Mason a builder in stone, brick - masonas yra statybininkas, statantis iš akmenų ir plytų - žr. "Webster's Dictionary"-J.Ž.). Amatai apėmė: auksakalystę, ginklų ir šarvų gamybą, kilimų audimą ir beveik viską, ko reikėjo to laiko aristokratijai bei jau praturtėjusiems pirkliams. Pagaliau, juk ir Michelangelo ir Raffaello Santi buvo amatininkai. Freiburge V. K. Jonyno įsteigta meno mokykla va-

pareiškė, kad JAV raketos ir Didžiosios Britanijos lėktuvų bombos sudaužė kelis svarbius Irako ginklų fabrikus.

• Tarptautinė kariuomenė, prižiūrintį taiką Bosnijoje, nušovė serbą, kuris priešinosi ginklų, kai jį bandė suimti, kaip paieškomą karo nusikaltėlį, bosnių moterų prievartautoją ir žudiką. Albanų kovotojai Serbijos valdomoje Kosovo provincijoje nušovė tris serbų milicininkus. Nuo praėjusių metų vasario mėnesio Kosovo krašte žuvo daugiau kaip 1,000 žmonių. Tarp žuvusiųjų yra ir albanų, ir serbų.

• Izraelyje prasidėjusioje rinkimų kampanijoje vyksta įtempta politinė kova. Dvi didžiosios partijos - darbiečiai ir Likud'o partija, kuriai priklauso dabartinis Izraelio premjeras B. Netanjahu, įrodinėja balsuotojams, kad tik jie žino kelią į taiką su pales-

DIENA, KURIA VERTA DIDŽIUOTIS

dinosi: Edole des Arts et Metiers (meno ir amatų).

Krokuvos ir Prahos bažnyčios, rūmai, didikų ir pirklių namai buvo vokiečių amatininkų pastatyti. Juos kviedavosi karaliai ir imperatoriai. Ir Gediminas į Lietuvą kvietėsi iš Vakarų Europos amatininkus ir pirklius. Tik neatrodo, kad tas kvietimas buvo labai sėkmingas. Tikriausia į tuo metu dar pagonišką kraštą daugelis nedrįso vykti. To Lietuvai kaip tik ir trūko. Be pirklių ir amatininkų miestai nesiplėtė ir laisvų prekybos kelių mažai kam teikė. Tai gal ir būtų vienas iš galimų paaiškinimų, kodėl Lietuvos valdovai jūrai dėmesio neskyrė.

Devynioliktasis šimtmetis pažymėtas industrializacijos (pramonės augimo) ženklu. Prie to daug prisidėjo ir geležinkeliai. Industrializacijai plintant, reikėjo papildomų darbo rankų. Tai ir buvo svarbiausia priežastis, sąlygojusi baudžiavos panaikinimą. Deja, kaip krikštas, taip ir baudžiavos panaikinimas į Lietuvą vėliausiai atėjo. Ji ir pramonės plėtimu gerokai vėlavosi. Tad ir darbo rankos tebebuvo prie durų pririštos.

Po Pirmojo pasaulinio karo Lietuvai atsistatant, jau buvo kitos sąlygos ir kiek pakitusi galvosena. Komunizmas Rusiją nuo Europos atskyrė. Tad Lietuvai vienintelis kelias buvo likęs - į Vakarų. O juose jūra Lietuvos pakrantes plovė.

Vokietija buvo karo parblokšta ir ekonomiškai labai

silpna. Tuomet ir lietuviai suprato, kad reikia ir tolimesnių rinkų ieškoti. O tam jūra buvo būtinai reikalinga. Pirmą sykį istorinės sąlygos buvo gana palankios. Tilžės akto dėka ir Mažosios Lietuvos atstovams reikalaujant, dešynsis Nemuno krantas buvo nuo Vokietijos atskirtas.

Atskirti atskyrė, bet Lietuvai jo neperleido. Tuo netik Mažosios Lietuvos gelbėjimo komitetas, bet ir Berlynas buvo nepatenkintas. Vokietija labiau lietuvių, bet ne prancūzų norėjo Klaipėdoje matyti. Esant tokiai padėčiai, brendo sukilimo mintis. Laimei, kad tuo metu Lietuvoje buvo ne dabartinio pavyzdžio Seimas! Todėl viskas buvo gana tyliai aptarta ir nuspręsta. Kas toliau vyko, daugelis iš mūsų gerai žino. Dabar turime būti dėkingi tiems, kurie tam sukilimui vadovavo ir tiems, kurie jame dalyvavo. Jeigu to sukilimo nebūtų buvę, tai Klaipėdos kraštas dabar tebebūtų vadinamosios "Kaliningrado srities" dalis. Ir NATO, ir Europos Sąjungos galimybės nebūtų tik sapne! Tų įvykių reikšmės kiekvieną sausio 15-ąją turėtume neužmiršti!

Iš istorinių datų kalendoriaus:

1923 m. sausio 15 d. sukilę Klaipėdos krašto lietuviai sumušė Klaipėdos miestą kontroliuojančius prancūzų dalinius ir užėmė miestą. Mažoji Lietuva su Klaipėdos uostu prisijungė prie Didžiosios Lietuvos.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

tiniečiais, ketinančiais paskelbti Vakarų kranto teritorijoje savo nepriklausomą valstybę.

Vis didesnį svorį Izraelyje įgija naujieji imigrantai iš buvusios Sovietų imperijos. Dabartiniame Izraelio parlamente naujieji ateiviai, tarp kurių yra daug inteligentų, turėjo septynis atstovus (iš 120 Kneseto narių.) Izraelio "rusai" leidžia keturis laikraščius, turi dvi radijo stotis, nemaža scenos darbuotojų grupių. Tarpusavyje jie kalbasi rusiškai. Jų įtaka Izraelio politiniame gyvenime didėja, nes naujieji imigrantai, atvykę nuo 1989 metų, sudaro apie 15 proc. visų Izraelio gyventojų. Iš viso jų priskaičiuojama apie 700 tūkstančių.

• Izraelio vyriausybė ištrėmė Jeruzalėje bandžiusios įsikurti religinės amerikiečių grupės narius. Ši sekta tiki,

kad ateinančiais metais Kristus vėl ateis į Žemę. Kiti įsitikinę, kad bus pasaulio pabaiga. Ištremitoje ir jau į Colorado valstiją sugrįžusioje grupėje buvo 14 fanatikų, tarp jų - 6 vaikai. Izraelio saugumas bijojo, kad tie "susirūpinę krikščionys" yra tik pradžia didesnės bangos keistuolių, kurie gali sukelti valstybei naujų rūpesčių, kurių Izraelio žmonėms ir be jų užtenka.

• Kai Kinijos valdžia pradėjo suiminėti dabartinio režimo priešininkus, piktos kinų disidentų demonstracijos įvyko ir JAV sostinėje Vašingtone prie Kongreso rūmų. Kinijos ambasadorius, kalbėdamas Spaudos klube, pareiškė, kad kai kurie amerikiečiai bando įsigyti naujų priešų ir pradėjo kritikuoti Kiniją, baudžiančią tik valstybės kenkėjus ir įstatymų pažeidėjus.

Lietuvos Respublikos Prezidento pareiškimas JAV-Baltijos valstybių Partnerystės chartijos pasirašymo metinių proga

Prieš metus, 1998 m. sausio 16 d. Jungtinių Amerikos Valstijų ir Baltijos valstybių Prezidentai Vašingtone pasirašė Partnerystės chartiją. Šis istorinės svarbos dokumentas atvėrė naujas galimybes plėtoti santykius su JAV, saugumo bei stabilumo užtikrinimo perspektyvas. Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių integracija į Europos ir transatlantines politines, ekonomines, saugumo ir gynybines institucijas Chartijoje paskelbta ir JAV tikslu.

Per metus, praėjusius nuo JAV-Baltijos valstybių Partnerystės chartijos pasirašymo, pasiekėme didelę pažangą, plėtodami Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą. Vyksta reguliarios konsultacijos ekonomikos klausimais, kuriose dalyvauja vyriausybės ir privataus verslo atstovai. Didėjanti dvišalės prekybos apyvarta ir augančios

JAV investicijos Lietuvoje rodo, kad Chartijos nuostatos įgyvendinamos praktiškai.

Praėjusiais metais Lietuvoje lankėsi JAV Senato, vyriausybės atstovų delegacijos, Vašingtone įvyko Lietuvos Prezidento susitikimai su Prezidentu Bilu Clintonu, kitais aukštais JAV vyriausybės pareigūnais. 1998 metais buvo sėkmingai bendradarbiaujama ir aplinkosaugos, sveikatos apsaugos, teisės saugos bei kitose srityse.

Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentas Bilas Clintonas JAV-Baltijos valstybių Partnerystės chartijos pasirašymo ceremonijos metu pabrėžė, kad Amerika pasirošusi sudaryti sąlygas, kurioms esant Estija, Latvija ir Lietuva vieną dieną taps visateisėmis NATO narėmis.

Vadovaujantis Chartija, vyko Lietuvos ir JAV konsultacijos saugumo klausimais.

Jų metu pagrindinis dėmesys buvo skirtas Lietuvos gynybos sistemos tobulinimui, jos pasiruošimui tapti NATO nare. JAV suteikė praktinę paramą, modernizuojant Lietuvos ginkluotąsias pajėgas. Šia proga norėčiau priminti ir praėjusių metų liepos mėnesį Lietuvoje vykusias tarptautines karines pratybas, kuriose dalyvavo ir tūkstančiai JAV karių.

Lietuva atsakingai ruošiasi 1999 m. balandžio pabaigoje vyksiančiam NATO viršūnių susitikimui Vašingtone. Lietuva tikisi, kad šio susitikimo metu bus nuspręsta pradėti kitą NATO plėtimosi etapą ir pakviesti Lietuvą bei kitas pasirengusias kandidates pradėti stojimo derybas.

Valdas Adamkus
Lietuvos Respublikos
Prezidentas
1999 m. sausio 15 d.

Lietuvos įvykių apžvalga

KNYGA APIE JONĄ ŽEMAITĮ

Lietuvos Seimo nutarimu 1999 metai paskelbti Laisvės kovų minėjimo metais. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras juos pradėjo, pristatydamas visuomenei Nijolės Gaškaitės-Žemaitienės knygą "Žuvusiųjų prezidentas" kartu su Edmundo Zubavičiaus dokumentiniu filmu "Karas po karo". Autorė ją vadina bandymu šių dienų skaitytojams atskleisti dvasinį partizanų pasaulį. Knygos paantraštė skelbia, jog tai – Jono Žemaičio biografija. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos Prezidiumo pirmininko Jono Žemaičio likimas tarsi niekuo nesiskyrė nuo kitų jo bendražygių. Tad, pasakojant apie vieną asmenybę, knygoje siekiama parodyti pamintą visos kartos gyvenimą.

KAS NUBAUS ŽUDIKUS?

Lietuvos Generalinė prokuratūra panaikino Rokiškio rajono apylinkės prokuratūros atsisakymą iškelti baudžiamąją bylą dėl aštuonių Kurkliečių kaimo gyventojų nužudymo 1945-ųjų liepą. Generalinėje prokuratūroje pagal karo nusikaltimo požymius iškelta baudžiamoji byla, kurios parengtinį tardymą pavesta organizuoti Rokiškio rajono apylinkės vyriausiajai prokurorei Irenai Mikulienei.

Toks sprendimas priimtas po Seimo nario Antano Stasiškio vadovaujamos Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių komisijos kreipimosi. Jo autoriai išreiškė nuostabą, kad 1988 metų lapkritį bei 1998 metų spalį Rokiškio prokuratūroje priimti sprendimai, atsisakant iškelti baudžiamąją bylą, grindžiami skirtingais motyvais. Pirmuoju atveju buvo nurodyta, kad 1945 m. liepos 14 d. aštuonių žmonių nužudymo bei jų sodybų deginime "dalyvavo Svėdasų liaudies gynėjai", antruoju – kad ši nusikaltimą įvykdė okupacinės kariuomenės 132 pulko 2-osios užkardos kariai. Tada buvo nužudyti neginkluoti kaimo gyventojai, tarp kurių buvo du vaikai.

ŠMEIŽTAS TIKSLO NEPASIEKĖ

Rusijos Valstybės Dūma vienbalsiai priėmė kreipimąsi į Europos Tarybos Parlamentinę Asamblėją, ESBO Parlamentinę Asamblėją ir Europos Parlamentą dėl "politinių teismo procesų Lietuvos Respublikoje". Jo autoriai įrodinėja, kad Lietuvoje "vis dažniau teisme persekiojami buvę kariškiai, kurie kovojo antihitlerinės koalicijos valstybių pusėje ir dalyvavo kovoje prieš fašistinę agentūrą". Anot jų, artimiausiu laiku politinių kalinių Lietuvoje padaugės nuo 14 iki 17. Valstybės Dūma ragina Euro-

pos tarptautines parlamentines organizacijas pasiūsti atstovus į Lietuvą surinkti medžiagą apie čia vykstančius politinius teismo procesus.

Pasak "Kauno dienos", tai lyg ir patvirtina seną taisyklę: geriausia gynyba yra puolimas. "Sunku pasakyti: ar tai sutapimas, ar sąmoningai pasirinkta data, tačiau šio provokacinio kreipimosi tikslas labai aiškus – suteikti savo kaltinimams kuo platesnį užmojį, nusiplauti prieš aštuonerius metus (1991 m. sausio 13 d.) sukrūvintas rankas ir pristabdyti Lietuvos išjungimą į NATO bei Europos Sąjungą".

Kad šiuo kreipimusi Maskva nieko nepasiekė, tapo aišku, gavus žinią iš Europos Parlamentinės Asamblėjos, jog Monitoringo komitetas absoliučia balsų dauguma atmetė Rusijos skundą. Tuo tarpu Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis nemato reikalo reaguoti į Rusijos Dūmos kreipimąsi, nes tuo atseit siekiama Lietuvą įtraukti į nereikalingas diskusijas. Tačiau "Kauno dienos" nuomone, šiuo atveju "tyla kažin ar pati geriausia byla".

PARAMA

JAV kongresmenas Jonh Shimkus praėjusią savaitę parengė ir Kongresui pateikė rezoliucijos projektą, kuriuo rekomenduojama įjungti Lietuvą, Latviją ir Estiją į NA-

(Nukelta į 5 p.)

PASAULIS IR LIETUVA

* **RUSIJOS KRIZĖS PADARINIAI.** Visuomenės nuomonės apklausos, kurią 1998 m. lapkrityje ir gruodyje vykdė sociologinių tyrimų firma "Saar Poll", duomenimis, nuo Rusijos krizės Estijoje nukentėjo 29,4% estų ir 36,6% neestų. Bankų krizė turėjo įtakos 18,1% Estijos gyventojų. (BNS)

* **SPAUDIMAS TĖSIASI.** Latvijos ambasada Maskvoje pranešė, kad Rusija, neatsižvelgdama į gerėjančius Latvijos ir Rusijos santykius, paliko galioti pernai vasarą nustatytus padidintus geležinkelio tarifus Latvijai. Kitoms kaimynėms, tarp jų Estijai ir Lietuvai, išliko lengvatiniai tarifai. Pasak Rusijos Užsienio reikalų ministerijos atstovo Vladimiro Rachmanino, šis Rusijos sprendimas reiškia, kad Latvijos ir Rusijos santykiai "dar nepasiekė atitinkamo lygio". V. Rachmaninas priminė, kad Latvijos Pilietybės įstatymo liberalizacija, Rusijos nuomone, neišsprendžia visų problemų, su kuriomis susiduria Latvijos tautinės mažumos. (BNS)

* **RUSAI MOKYTIS NENORI.** Rusų atstovai pasitraukė iš Latvijos tautinių kultūros draugijų asociacijos. Anot Rusų kultūros draugijos pirmininkas Jurijaus Abyzovo, žengti šį žingsnį paskatino tai, kad asociacijos pirmininkas pasirašė valstybinės programos "Latvijos visuomenės integracija" projektą. Jame kartojamos Seimo jau priimto Švietimo įstatymo normos, pagal kurias rusų mokyklose ketinama įvesti kai kurių dalykų dėstymą latvių kalba. (ITAR-TASS)

* **NEDARBAS AUGA.** Statistikos departamentas pranešė, jog nedarbas Lietuvoje nuo praėjusių metų rugpjūčio iki gruodžio mėn. išaugo 1,5 proc. Remiantis oficialiais duomenimis, nedarbo lygis 1998 m. pabaigoje siekė 6,9 proc. Tačiau kai kurie analitikai teigia, kad tokie skaičiai – "perdaug optimistiški", nes realusis nedarbas gali siekti 10-12 proc. (DPA)

* **PAŽADAI.** Prancūzijos užsienio reikalų ministras Hubert Vedrine ir Vokietijos užsienio reikalų ministras Joschka Fischer pareiškė, kad jie palaiko greitą Lenkijos priėmimą į Europos Sąjungą kuo geresnėmis sąlygomis. Tačiau ministrai nenurodė konkrečios Lenkijos priėmimo datos. (DPA)

* **PAŽEIDIMAI.** Europos Komisija apkaltinta rimtais finansiniais pažeidimais ir net gali būti nušalinta iš pareigų. Balsavimo dėl pasitikėjimo klausimas iškilo praeitą mėnesį, kuomet Europarlamentas atsisakė patvirtinti ES biudžeto įvykdymo ataskaitą ir apkaltino Komisiją bloga sąskaityba ir net pažeidimais. Jei Komisijai būtų pareikštas nepasitikėjimas, ji turėtų atsistatydinti. (REUTERS)

* **GUDIJA: LIAUDIES FRONTAS ĮSPĖJA.** Baltarusijos liaudies fronto (BLF) spaudos tarnyba išplatino jo vadovo Zenono Pozniako laišką Baltarusijos piliečiams. Jame Z. Pozniakas Baltarusijos ir Rusijos prezidentų pasirašytą deklaraciją dėl tolesnio dviejų valstybių vienijimosi pavadino valstybės interesų ir tautos išdavyste. Jis paragino Baltarusijos piliečius aktyviai reikalauti atsistatydinti prezidentą Aleksandrą Lukašenką, dalyvauti opozicijos veiksmuose, rengtis visuotiniam streikui, priimti Baltarusijos Liaudies Respublikos pilietybę. Laiške pabrėžiama, kad Baltarusijos opozicija turi pareikalauti iš Vakarų būti solidariais. (BelaPAN)

* **A. LUKAŠENKA NENORI RINKIMŲ.** Gudijos (Baltarusijos) prokuratūra paragino piliečius nedalyvauti prieš du metus paleistos 13-ojo šaukimo Aukščiausiosios Tarybos deputatų organizuojamoje kampanijoje "dėl pirmalaikių prezidento rinkimų" ir kituose opozicijos veiksmuose, nes jie, anot prokuratūros, prieštarauja Konstitucijai ir gali būti vertinami kaip mėginimai užgrobti valdžią. Numatomų veiksmų organizatorius prokuratūra įspėjo dėl administracinės ir baudžiamosios atsakomybės. Tuo tarpu 13-ojo šaukimo Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Semionas Šareckis nurodė, kad Aleksandras Lukašenka 1994 m. buvo išrinktas prezidentu penkeriems metams. Konstitucija įpareigoja Aukščiausiąją Tarybą paskirti prezidento rinkimų datą, ir ji tai padarys. (ITAR-TASS, BelaPAN)

* **DEPUTATAI NEPABŪGO GRASINIMŲ.** 44 Baltarusijos 13-ojo šaukimo Aukščiausiosios Tarybos (AT) deputatai posėdyje Minske vienbalsiai nusprendė, kad eiliniai Baltarusijos prezidento rinkimai įvyks šiemet, gegužės 16 d. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininku paskirtas Viktoras Gončiaras. AT pirmininkas S. Šareckis pabrėžė, kad jokie referendumai tiesioginių rinkimų pakeisti negali. (BelaPAN)

* **IR B. JELCINAS NORI PREZIDENTAUTI.** Rusijos prezidento įgaliotas atstovas Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalyse Ivanas Rybkinas mano, kad Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas yra realus kandidatas vadovauti būsimai vieningai Rusijos ir Baltarusijos valstybei. Rybkinas pabrėžė, kad tokių žmonių kaip B. Jelcino, patyrimas nepakeičiamas. I. Rybkinas pažymėjo, kad A. Lukašenkos kandidatūra į valstybės vadovus jam "neatrodo reali". (INTERFAX)

Lietuvos įvykių apžvalga

(Atkelta iš 4 p.)

TO. Lietuva išskiriama kaip šalis, kurios ginkluotosios pajėgos dalyvauja NATO vadovaujamose operacijose Bosnijoje ir Hercegovinoje ir kuri ketina per ateinančius metus padidinti krašto apsaugos sistemos finansavimą iki 2 proc. bendrojo vidaus produkto. Taigi Lietuva įvykdė visus reikalavimus, kuriuos NATO kelia narystės siekiančioms valstybėms.

VALSTYBIŲ SIENOS

PAVOJINGIAUSIA SIENOS VIETA?

Jau trečias mėnuo neatslūgsta įtampa Punske miestelyje, kur apie 80 procentų gyventojų sudaro lietuviai. Kaip praneša "Lietuvos rytas", Punske sveikatos punkto patalpose jau įsikūrė pirmieji Lenkijos pasieniečiai. Tai vėl padidino vietos lietuvių nerimą, nors ką tik Lenkijos Seimo maršalas Maciej

Plazynski pažadėjo asmeniškai pasidomėti konfliktu, kurį sukėlė sprendimas įkurdinti pasienio užkardą Punske. Sveikatos punktas atidarytas 1987 metais, buvo pastatytas visuomenės lėšomis, surinkus per 960 tūkstančių zlotų.

Būtinybę kuo greičiau Punske įkurti pasienio užkardą Lenkijos pasienio apsaugos vyriausiasis komendantas Marek Bienkowski aiškina tuo, kad Lietuvos pasienis - 102 kilometrai - yra pavojingiausias Lenkijos rytinės sienos ruožas.

TIKISI SUSITARTI

Tikimasi, kad dar šiemet bus užbaigtos užsitęsios Lietuvos ir Latvijos derybos dėl jūros sienos nustatymo. Šį klausimą sausio 15 d. Prezidentas Valdas Adamkus aptarė su Latvijos Ministru Pirmininku Viliu Krištopanu. Prieš porą mėnesių naujuoju Latvijos Premjeru tapęs V.

Krištopanas tvirtino tikįs, kad jūros sienos derybos baigsis sėkmingai ir greitai.

NAUJOVĖS

"KREIZAS"

Lietuvos žinių tarnybų ir spaudos pranešimuose kasdien matome "naujus" žodžius. Šalia jau seniai įleistų "anonsuoti", "informuoti", "integruoti", atsirado ir "kruizinis reisas". O šią savaitę pasirodė ir "kreizas". Spauda kartoja "išskirtine" aktore vadinamos Aurelijos Tamulytės žodžius: "Niekada gyvenime nemėgau ramios jūros, ramaus vyro ir paklusnių vaikų. Man visada imponuodavo tai, kas daugeliui atrodė keistokai, - reiškiny su vadinamuoju "kreizu", - prisipažino vis ryškiau žibanti scenos žvaigždė.

P.S. Gal iš tikrųjų Lietuvoje sparčiai daugėja tokių, kuriuos Amerikoje vadina "crazy"?

Amerikos Lietuvių Tautinėje sąjungoje ALTS VALDYBOS ŽINIOS

Praėjusių metų lapkričio mėnesį Sąjungos valdyba, a.a. Stasiui Briedžiui mirus, neteko vieno savo nario. Kadangi ši valdyba išrinkta dviejų metų terminui, tai palikus tik keturiems nariams pačioje kadencijos pradžioje, reikėjo valdybą papildyti.

Sąjungos Tarybai pritarus, į valdybą buvo pakviestas inž. Vaclovas Mažeika. Jis sutiko ir eis vicepirmininko pareigas. Taigi dabartinę pilną Sąjungos valdybą sudaro:

Petras Buchas - pirmininkas, Eugenijus Bartkus - vicepirmininkas (ryšiams su Lietuva), Vaclovas Mažeika - vicepirmininkas (visuomeniniams reikalams), Vanda Mažeikienė - sekretorė ir Oskaras Kremeris - išdininkas.

Naujoji valdyba energingai pradeda darbą. Pirmiausia numatyta surengti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo - Kovo 11-tos minėjimą. Šis renginys įvyks 1999 m. kovo 14 d. Pasaulio Lie-

tuvių centre Lemonte.

Inž. Eugenijus Bartkus jau buvo nuvykęs į Lietuvą ir tarėsi su Lietuvos tautininkais, kurie yra numatę surengti savo suvažiavimą šių metų kovo pradžioje. Tame suvažiavime Sąjungos valdyba taip pat bus atstovaujama.

Netolimoje ateityje numatyta sušaukti bendrą ALTS valdybos posėdį su "Vilties" draugijos valdyba.

Atsiuntė V. Mažeika

Lietuvių Tautininkų sąjungoje TAUTININKAI RUOŠIASI SUAŽIAVIMUI

Prieš kelias dienas redakciją pasiekė 1998 m. gruodyje išspausdintas "Tautininkų žinių" 11-as numeris. Jame pranešama, kad eilinį Lietuvių tautininkų sąjungos suvažiavimą nutarta sušaukti šiemet, kovo 6 d. Vilniuje. Toks sprendimas buvo priimtas pernai, gruodžio 5 d. įvykusiame LTS tarybos posėdyje. Jame buvo tariamasi dėl narių atstovavimo ir suvažiavimo darbotvarkės. Aptarti LTS vadovybės rinkimų principai, kalbėta apie įstatų bei Programos pakeitimus. Nutarta sušaukti kitą LTS tarybos posėdį vasario pradžioje. Jame bus galutinai aptarti organizaciniai klausimai.

Šiame "Tautininkų žinių" numeryje išspausdintas Švenčionių rajono visuomeninių ir

politinių organizacijų atstovų protestas prieš Lenkijos Respublikos ambasados Vilniuje pareikštą pageidavimą, kad Švenčionių rajono savivaldybė įamžintų Juzefo Pilsudskio atminimą. Ambasada siūlo įrengti atminimo lentą prie Zalavo dvaro, kuriame J. Pilsudskis gimė ir rodyklę - kelią rodį prie pagrindinio kelio. Protesto autoriai primena nusikaltimus, kuriuos Lietuvos valstybei ir lietuvių tautai padarė Lenkijos valdžia, vadovaujama J. Pilsudskio.

"Tautininkų žiniose" išspausdinta konferencijos, skirtos Mažosios Lietuvos Tautinės tarybos Akto 80-mečiui paminėti, rezoliucija. Ši konferencija 1998 m. lapkričio 30 d. įvyko Klaipėdos universitete. Paskelbtas Lie-

tuvių tautininkų sąjungos pareiškimas "Dėl Varėnos rajono Katros vietovių..." Pasirodo, kad Katros kaimo ir gretimų vietovių gyventojai, nustatant sieną su Gudija (Baltarusija), liko atskirti nuo Lietuvos. Šių vietovių ne tik nesiekia Lietuvos kultūrinis gyvenimas, bet atsirado naujų sunkumų, kuriuos sąlygoja pasienio suvaržymai. Į šias vietas iki šiol net nenutiestas kelias. Pasunkėjo sveikatos apsauga, būtiniausių prekių pristatymas, nėra lietuviškos klasės. Gyventojai stokoja ganyklų ir pašarų, nebėgi išlaikyti gyvulių. Savo pagrindinius reikalus šių vietovių žmonės yra priversti tvarkyti Gudijoje. Dėl tokio apšvaistymo siaurėja lietuvių tautos apgyventų žemių plotas.

NEUŽMIRŠTA GIRGŽDUTĖS TRAGEDIJA

Povilas Mileris

Girgždutės tragedijos liudininkai, kilę iš Pagirgždutės, Navardėnų, Kalnėnų ir kitų kaimų, iš visų pusių supančių gražuolį Girgždutės kalną, tačiau likimo audrą išblaškyti po visą Lietuvą, praėjusių metų liepos 25-ąją buvo susirinkę paminėti baisios tragedijos, ištikusios Girgždutėje 1946 m. liepos 26 d. Sužvėrėję okupantai sušaudė ir gyvus sudegino apie 15 nekaltų žmonių: Dirmeikių, Antanavičių, Gužauskų šeimas.

Susirinkusiųjų prisiminimuose atgimė tos tragedijos vaizdai, kai jie, būdami maži vaikai, matė, kaip degė gyvi suaugusieji ir jų bendraamžiai, pastatai, gyvuliai... Po keletą valandų trukusio vandens siautėjimo nebeliko Dirmeikių, Antanavičių, Gužauskų, Radavičių, Urniežių, Rupšlaukių ir kitų gražių sodų, kurių šeimininkai jau buvo ištremti į Sibirą. Aštrūs, su degančios mėsos tvaiku dūmai pasklido po visą Varnių rajoną.

Vietiniai gyventojai gerai pažinojo tos žiaurios akcijos vykdytojus. Tai tų pačių kaimų gyventojai Grigorijus Gusarovas, Miša Laktionovas, broliai Simenkovai, kiti jų draugai bei giminės, kurie tarnavo Varniuose strėbais. Kai kurie iš jų išgėrė mėgdavo pasigirti, kaip jie sėkmingai "susitvarkė" su Žemaičių apygardos partizanais, vado Vlodo Montvydo "banditais".

Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Klaipėdos skyriaus narė Valė Gečaitė-Šneiderienė, kuri artimai bendravo su Dirmeikių šeima, nes Dirmeikių Vandutė buvo Valės draugė, po tos baisios tragedijos davė sau žodį - pastatyti kryžių ant Girgždutės kalno čia žuvusiųjų pagerbimui. Ji viena užaugino dvi gražias dukras, taip pat praėjo tremties kančių kelius ir nepalūžo. Valė nesikreipė net į Tremtinių sąjungą dėl galimos pagalbos, tačiau pastatė didelį, išpūdingą kryžių ant pačios Girgždu-

tės kalno viršūnės ir mažesnius metalinius ant sudegintos sodybos bei kapinaitės, kur palaidoti žuvusiųjų palaikai. Ant tvirto ažuolinio kryžiaus parašyti prasmingi žodžiai: "Dieve, laimink ir saugok mūsų kraštą".

Minėjimas prasidėjo gedulingomis pamaldomis Varnių bažnyčioje. Po pamaldų visi nuvyko ant Girgždutės kalno, kur buvo pašventinti kryžiai. Juos pašventino Varnių klebonas kun. Petrauskas, asistuojant dviem klierikams. Telšių politinių kalinių ir tremtinių choras atliko iškilmingąją dalį (vadovas Z. Valantiejus). Šventinimo ir minėjimo iškilnėse dalyvavo apie 300 žmonių. Varnių seniūnė Ežerskienė padėkojo žmonėms už dalyvavimą, pažadėjo ateityje čia pastatyti gražų memorialą visiems žemaičių kovotojams už laisvę, pasirūpinti, kad Girgždutės kalnas taptų visų lankoma vieta. Visų, kam brangus kovotojų už laisvę atminimas. Telšių politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkė S. Kryževičienė sakė, kad ir telšiškiečiai prisidės prie kalno sutvarkymo darbų. Žinoma lietuvių literatūros tyrinėtoja prof. V. Daujotytė ir kiti kalbėjusieji prisiminė tos žiaurios tragedijos organizatorius ir vykdytojus. Negalima atleisti žudikams, sutepusiems savo rankas nekaltų žmonių krauju.

Negalima nutylėti nepasakius gerų žodžių Urniežių šeimos atžaloms, kurie tik stebuklo dėka tą baisią dieną išliko gyvi. Strėbai, atėję į Urniežių sodybą, namuose rado tik 8 mažamečius vaikus, tėvai buvo išvažiuavę į malūną. Vaikai, pamatę sužvėrėjusius svetimus žmones, persigando ir pradėjo klykti iš siaubo. Tačiau verkiantys vaikai žmogžudžiams jokio gailesčio nesukėlė. Strėbams vadovavęs karininkas pasakė

(Nukelta į 6 p.)

Išnyko Pogarendos kaimas. vyksta spartus nutautėjimas.

Jau antrą kartą "Tautininkų žiniose" randame ištrauką iš "Dirvos". Šio numerio pirmame puslapyje išspausdinti ALTS seimo nutarimai. Trečiame puslapyje yra specialus "Dirvos" skyrius, kuriame išspausdintas Lietuvių tautinio kultūros fondo suvažiavimo aprašymas ir A. Balasaitienės rašinys apie Lietuvių dienas.

Dėl abiejų laikraščių ben-

dradarbiavimo buvo susitarta, kai į ALTS jubiliejinį seimą buvo atvykęs LTS pirmininkas Alvydas Baležentis. Kadangi "Tautininkų žinios" yra mėnraštis, o "Dirva" išsina kas savaitę, kreipiamės į LTS valdybą ir "Tautininkų žinių" redakciją, prašydami tiesiogiai pranešti "Dirvai" apie LTS veiklą. Taip išvengtume pasenusių pranešimų spausdinimo ir daug geriau supažindintume skaitytojus su Lietuvos tautininkų veikla. J. J.

ARCHITEKTAS EDMUNDAS ARBAS – ARBAČIAUSKAS

"Dirvoje" jau keletą kartų minėjome apie architektą Edmundą Arba-Arbačiauską. Šį kartą skaitytojams pateikiame šiek tiek sutrumpintą Vandos Poderytės pasikalbėjimą su p. Edmundu, neseniai paskelbtą Lietuvos leidinyje "Savas būstas".

– 1997 metais keletą vasaros savaitę praleidote Lietuvoje, dalykiniuose susitikimuose su architektais. Beveik visur Jus lydėjo dukra Violė, kurią mums teko pažinti, kai ji budėjo per Sausio 13-osios įvykius ir vertėjavo Lietuvos televizijos Kauno redakcijoje. Judu sieja labai skaudūs išgyvenimai, apie kuriuos stengiatės nekalbėti?

[Lietuvą atvykau su savo sūnaus palaikų pelenais. Jis tragiškai žuvo, būdamas 44-erių, tvirtas ir sveikas. Arimantas-Edmundas buvo profesorius, dėstė Harvardo universitete. Vėliau Arizonos valstijos universitete turėjo didžiulę mokslinę laboratoriją. Jo grupėje dirbo apie 20 pasaulio mokslininkų neuroentomologų. Universitetas prašė, kad sukurčiau memorialą. Padariau su Lietuvos simboliu, nes Arimantas didžiavosi esąs lietuvis. Pasaulis jį žinojo kaip lietuvių Amerikos mokslininką...]

Tąkart jis su šeima ir draugais Meksikoje išplaukė į jūrą paminėti Tėvo dienos, paplaukiojo. Kai traukė prie kranto savo laivelį, stiebą pagavo aukštos įtampos laidai ir... Dalį Arimanto palaikų pelenų jūros skautai išbarstė virš jūros ir kalnų, nes jis buvo jūros skautų vadas... O dalis tesiilsi Lietuvos sostinėje. Čia buvo mano ir Alės viso ko pradžia. Turime ir vieną vaikaitį, tai Violės sūnus Jonukas. Jis studijuoja Kalifornijos menų institute – mokosi muzikos, dailės ir režisūros. Dar turime ir dukterį Rasą. Ji – gerai Kalifornijoje vertinama dailininkė-apipavidalintoja, dirba labai brangiose rezidencijose, interjerų ir lauko dekorui turi savo išrastas specialius dažus. [...] Rasa neseniai ištekojo. Arimantas visada norėjo Lietuvai padėti, bendravo su keletu mokslininkų lietuvių. Violė taip pat labai susigyvenusi su Lietuva. Ji mums gimė beveik kelyje, traukiantis iš Europos su emigrantų srautu Amerikon.

– O kas Jus labiausiai sieja su Vilniumi?

Labai gražios jaunystės ir didelių išbandymų metai. Mūsų su Ale Nakaite vestuvės buvo Vilniuje. [...] Buvo Lietuvos Pramonės ir sta-

tybos tresto direktorius bei vyriausiasis inžinierius, nes, Lietuvai atgavus sostinę ir netrukus karui prasidėjus, Vilnius buvo likęs beveik tuščias. Kažkas turėjo imtis atsakomybės. Labai jauną mane Laikinoji vyriausybė iškilo į tokias aukštas pareigas. Baigiantis 1939-iesiems, ėmiau vadovauti šiai didžiulei korporacijai. Mano žinioje dirbo 10 000 žmonių. Vien buhalterių – 800. Turėjome lentpjūvę, mechanizacijos bazes, stalių dirbtuves. Tresui buvo pavaldžios elektrinės, spirito įmonės, Vilniaus vandentiekio įmonės, šilumos ir kanalizacijos valdyba.

Nors negalima buvo Trestui ne karo reikalams naudoti statybinių medžiagų ir pramonės produkcijos, bet patyliukais pastatėme "Švyturio" spaustuovę ir Raudonojo Kryžiaus ligoninę. Atvažiavo teatro direktorius Stasys Santvaras, prašo, kad sudėgusi teatro pastatą atstatytume, nutarėme, kaip tai padaryti. Po pokalbio pavėžėjau jį arkliais, jis sako, "gerai, bet gaila, kad negavau susitikti su Tresto direktoriumi". Sakau: "Jūs važiuojate su direktoriumi!" O jis taip į mane pasižiūrėjo! Sako: "Kaip tu gali, toks jaunas vaikas!" Paskui, jau Detroite gyvendami, susidraugavome su juo ir pasijuokdavome iš to.

Iš Lietuvos mudu su Ale Nakaite (Ale Rūta) išbėgome tuojau po vestuvių, nes vokiečiai nerimo, gavau žinią, kad areštuos. Palikome Vilnių, o paskui ir Lietuvą 1944 metais.

– O kaip susipažinote su būsima žmona?

Ji buvo baigusi Pedagoginį institutą, dirbo techniku-me ir universitete dar studijavo literatūrą. Turėjo labai patriotiškai nusiteikusių literatų grupelę, o aš vienas iš penkių "Kęstučio" laisvės kovos sąjūdžio štabo narių.

– Sakoma, kad esate gimes architektas, o juk pastatų projektavimui reikia preciziškumo ramumo?

Architektūra man nuo pat mažens – šventas dalykas. Jos siekiau išmokti kaip paties didžiausio meno stebuklo. Dar visai vaikas, aš jau domėjausi tėvų sodybos statybomis, kaip senus pastatus griaua, kaip renčia naujus. [...] Įstojau mokytis statybos į Kauno technikumą. Tėvai pyko, bet paskui apsiprato. Gavau susisiekimo ministerijos stipendiją. Draugaudamas su staliaus sūnumi, sukūriau 30 ar 40 medžio sujungimo etalonų. Už tai mums net su-

mokėjo mokykla.

– Ar greitai išsipildė Jūsų didžiausia svajonė – tapti architektu, projektuotoju ir statytoju?

– Maždaug po 10 metų nuo pabėgimo iš Lietuvos. Jau buvome gyvenę ir Vokietijoje, ir Austrijoje, ir prie Šveicarijos sienos, ir kiek ramiau JAV šiaurėje, daug visur vargo patyrę. Tik baigdamas studijuoti architektūrą Detroito Laurence' technologijos universitete, buvau Architektūros katedros dekanas, profesoriaus priimtas į projektuotojų grupę universiteto rūmams plėsti. Ir vėliau dirbau garsių architektų firmose. Dirbau su pasaulinio masto architektu, Amerikos suomiu Eero Saarinen jo firmoje. Jį pasaulis žinojo kaip moderniosios architektūros tėvą. Pirmasis mano savarankiškas projektas – nuosavas namas Bloomfield Hills'e buvo labai išgirtas spaudoje, bet Detroite man ne taip sekėsi, kaip norėjau. Išvykęs 1959 metais į Kaliforniją, dalyvavau "PLIAS /ALIAS" paskelbtame Lietuvos atstovybės rūmų Brazilijoje konkurse ir jį laimėjau. Sovietų valdžia ambasados Lietuvai Brazilijoje nepastatė. Amerikos laikraščiai ir mūsų išeivijos spauda už tai priminė pasauliui, kad Lietuva neturi laisvės.

– Ar sėkmingai pagal Jūsų projektus statė?

Taip, bet baigėsi tuo, kad kiti tavo idėjomis pasinaudoja, o tave pamiršta. Paskui ėmiausi projektuoti surenkamųjų gelžbetoninių dalių namus, parengiau 16 naujų etalonų.

– Priminsiu, jog pirmiausia Jus išgarsino sėkmingas Amerikos banko pastato Beverly Hills (Kalifornijoje) projektavimas kartu su Charles Luchmano ASSOC firmos architektais ir Kalifornijos valstijos banko Los Angeles projektavimas bei statyba su šia firma, taip pat šios valstijos federalinio pastato Los Angeles atsiradimo panaši eiga. Bet labai gražiai ir netikėtai atrodo po

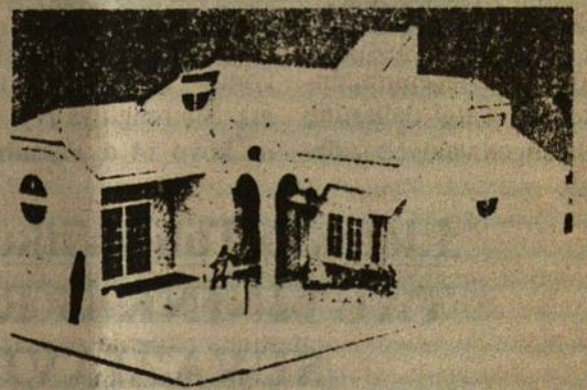
to atsiradę stilistiškai visai kitokie rūmai – Ahmansono finansinis centras Los Angeles, turintis panašumų su antikos architektūra...

– Turėjau laimės dirbti su dviem labai skirtingais pasaulyje žinomais architektais jų firmose. Bet kiekvieną kartą, kai savarankiškai projektuojau ką naują, stengiuosi nesikartoti, gyvenu tuo nauju būsimu rezultatu. Dabar viską atidaviau Lietuvai. [...]

– Pernai vasarą Jums viešint Lietuvoje kai kurių didžiųjų miestų vadovai su Jumis konsultavosi dėl naujų pastatų statybos ir architektūros. Kokie buvo esminiai klausimai, į kuriuos teko atsakyti?

– Kauniečiams – dėl žaliosios salos tarp Nemuno ir jo kanalo. Ji savaime labai reikšminga ir labai graži, beveik pačiame miesto centre, ir iš visų pusių, ir iš lėktuvo yra gerai matoma, todėl joje negalima nieko statyti gerai neapgalvojus, neįvertinus idėjų ir savo kišenės. [...]

Gavau klausimų ir dėl naujų bažnyčių projektų, kaip jos turi atrodyti. O kodėl architektūra turi parodyti, kad pastatas yra bažnyčia? Kam tie nereikalingi elementai? Bloga architektūra, jeigu jos elementai nefunkcionalūs. Taip, kaip ir žmogus, apskabinęjis visokiomis grandinėlėmis, kurios nereikalingos aprangai, dalomas eklektikos.

Surenkamo gyvenamojo namo maketas.
Architektas Edmundas Arbas-Arbačiauskas.

NEUŽMIRŠTA GIRGŽDUTĖS TRAGEDIJA

(Atkelta iš 5 p.)

savo pavaldiniams: "Pojudiom, sliedujuščij raz dokončim..." (Einam, sekantį kartą pribaisim-rus.) Pralaukę apie trejetą valandų prie Urniežių sodybos, nuėjo deginti kitų sodybų ir žudyti žmonių.

Likę gyvi Urniežių vaikai – penkios dukros ir trys sūnūs – visi minėjimo dieną kaip paukščiai iš visų Lietuvos kampelių suskrido į gimtąsias vietas. Žmonės bučiavo gimtines žemę. Akyse švietė susitikimo džiaugsmo ašaros... Tai sunkiai aprašomos

Taip ir bažnyčia, kurią viename Lietuvos mieste (Elektrėnuose – V.P.) mačiau pastatytą naują, man susižavėjimo nesukėlė. Nors ji architektūriškai nebloggerai suprojektuota, bet per daug šalutinio balasto, priedų. Visada galvokime, kad išlaikymas labai brangus. Pradės irti, skeldėti, ilgainiui sugadins ir pačią bažnyčią. Blogai, kai trūksta racionalumo ir glaustesnės išraiškos pagal paskirtį. [...]

– Ar nekilo noras, pamčius Lietuvoje vieną kitą baisią pastatą, patarti jį nugriauti?

– Labiausiai man gaila milijonų žmonių, gyvenančių daugiaaukštėse blokinėse dėžutėse. Jų namai neturi nei grožio, nei kokybės. Labai patinka Kauno Laisvės alėja, kad neerzintų mašinų eismas, padaryta pėstiesiems. Graži čia žaluma. Bet anais laikais "Versalis" ir kiti restoranai – kokie gražūs buvo! Kaip gražiai atrodė nedidelės krautuvėlės! Dabar lyg sumoderninta – stiklai milžiniški, o už jų – ne kažin kas parodoma. Kitose šalyse miestų architektai kviečia meno tarybas, sprendžia, kaip geriau apipavidalinti. Ne tik Kaune, bet apskritai Lietuvoje disharmoniški reklaminiai elementai daug ką gadina, trūksta vientisumo, gero meninio skonio. Bet tikimės, kad ilgainiui Lietuvos miestai gražės. Labiausiai mane džiugina jaunimas, kuris veržiasi į pasaulį mokytis.

akimirkos.

Valės Gečaitės-Šneidenės taurus ir kilnus darbas gali būti pavyzdžiu mums visiems. Ar viską mes padarėme, kad įamžintume savo žuvusiųjų brolių kapus, kad įamžintume laisvės kovotojų atminimą? Tai turi priminti ateities kartoms okupantų piktadarybes. Žodžiai – "Dieve, laimink ir saugok mūsų kraštą" – užrašyti ant kryžiaus, turi mums priminti, kad negalime likti abejingi savo gimtinei, savo Tėvynei Lietuvai.

"Dirvos" svečias – lietuvių tautinio jaunimo leidinys "Ugnis"

Iš teismo salės – su malda

1998 m. lapkričio 5 dieną Vilniaus Lukiškių teisme buvo teisiamas Aleksandras Lileikis. Jis, okupacijos metais dirbęs saugumo tarnybos vadovu, kaltinamas dėl karo metais vykusių žydų žudynių, kurias sumanė ir vykdė okupacinė vokiečių valdžia. Liudytojos Šifros Grodikaitės pateiktais duomenimis, A. Lileikis savo turima valdžia naudojosi, gelbėdamas persekiojamus žydus. "Jei šios kilnios asmenybės nebūtų buvę tuo metu toje įstaigoje, būčiau buvusi šiandieną negyva. Visa širdimi esu ir būsiu, kol gyvenu šiame pasaulyje, dėkinga ponui A. Lileikiui už gyvybės išsaugojimą", – rašo išgelbėta žydaitė ("Valstiečių laikraštis", 1998 m. spalio 10 d.). Tačiau keršto ištroškusiems šie faktai – nė motais. Jie siekia parodyti, kaip kovoja dėl žydų tautos interesų, ir taip savo tautiečių akyse pakilti. Jie ir yra patys didžiausi žydų tautos priešai, nes, kurstydami tautinę nėsantą, nuteikia prieš Izraelį ne tik lietuvių, bet ir visų tautybių žmones. Bylos

pagrįstumas jiems – mažiau svarbus.

Lietuva, atsisakiusi Hitlerio pasiūlytos sutarties ir pirmoji iš visų valstybių pradėjusi teismo procesus prieš nacius, šiandien kaltinama bendradarbiavimu su jais, vykdančiais genocidą?! Nors Lietuvos, kaip valstybės iš viso nebuvo, kai buvo vykdomas genocidas. Kai kas tvirtina, kad būtent lietuviai pradėjo žydų žudynes, o atėję vokiečiai netgi apgynė aukas nuo "sužvėrėjusių baltų". Imi gailėtis, kad "geradarių" vokiečiai nepasiliko ilgiau...

Dabar už genocidą baudžiamas jį stabdęs žmogus. "Kam tarnaujama Seime, Vyriausybėje ir teisme: Lietuvai ar Vyzentalio centrui?" – toks klausimas nuskambėjo proceso metu.

[posėdį A. Lileikis buvo atvežtas "greitosios pagalbos" automobiliu. Apklausos metu šalia A. Lileikio stovėjo jo dukra ir kartojo jam teisėjų žodžius, nes pats teisiamasis jų nebegirdėjo. Buvo perskaitytos ligos, kuriomis serga A. Lileikis – daugelis jų gali pa-

umėti nuo sukrėtimo ir tapti mirties priežastimi. Tačiau gydytojai pripažino, kad kaltinamasis gali dalyvauti teismo procese!

Atrodė, kad patekome į baisų košmarą. Mirkėjo fotoaparatai, televizijos kameros. "Mes ne prieš žydų tautą, – tvirtino jaunlietuvių vadas M. Kundrotas, – tačiau negalime taikstyti su šiuo susidorojimu." Proceso iniciatorius E. Zurofas sėkmingai tęsė V. Lenskio ir N. Dušanskio (NKVD budelių – red. past.) veiklą.

Duodamas parodymus A. Lileikis paklausė: "Kodėl, visą gyvenimą tarnavęs Lietuvai, esu jos teisiamas?". Tolesni jo žodžiai, prasiveržę sunkiu atodūsiu, buvo maldos žodžiai: "Tėve mūsų, kuris esi danguje... teesie tavo valia." Staiga senuką ištiko priepuolis. Skubiai išvežamas iš salės, jis žvelgė kažkur į tolį, tarytum širdyje tęsdamas: "...kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams...". "Ką jie daro?" – kartojo sukrėstas P. Cidzikas.

K. Mingaila

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage

7

Geriausi ilgalaikiai pinigų taupymo senatvei būdai yra šie:

1) Jeigu per savo darbą esate įsigiję pensijų planą 401k (valstybės tarnautojams jis vadinamas 401b), atidėkite į šią sąskaitą kiek galima daugiau. Dažniausia leidžiama atidėti iki 16 proc. atlyginimo, per metus neviršijant apytiksliai 9600 dol. Dabar šiek tiek "apkarpykite" savo išlaidas, kad vėliau turėtumėte kur kas daugiau.

Kompanijos, kurioje dirbate, atlyginimų skyriuje gausite visas žinias apie galimybę investuoti. Jeigu iki pensijos liko mažiau nei penkeri metai, ne mažiau kaip 70 % savo investicijų nukreipkite į sparčiai besivystančius tarptautinius fondus ir paprastąsias vardines akcijas. Likusius 30 % investuokite, kaip jums patinka. Tegul laikas dirba jūsų naudai. Nelieskite šių pinigų per anksti. Labai patartina, prieš investuojant į bet kurį kitą atidėtų mokesčių planą, pervedinėti maksimalias pinigų sumas į planą 401 k, nes šitaip sumažinsite apmokestinamas pajamas. Jūs ne tik sumažinate iš atlyginimų čekio išskaičiuojamų mokesčių sumas, bet ir nukeliate mokesčių mokėjimą už padarytas investicijas iki to laiko, kol išeisite į pensiją – dvigubai laimite! Dar daugiau, dauguma darbdavių tam tikru procentu prisideda prie jūsų investicijų. Pavyzdžiui, darbdavys gali pridėti 50 centų prie kiekvieno jūsų atidedamo dolerio, kol ši suma neviršys 5 % atlyginimo čekio. Iš tiesų tai yra vienas iš geriausių būdų taupyti atečiai!

2) Jeigu darbe jums nebuvo pasiūlytas 401 k pensijų planas, galite pasirinkti individualią pensijų sąskaitą (Individual Retirement Account – IRA), kurią jau minėjome anksčiau. Bet kuris dirbantis į atidėtą mokesčių IRA sąskaitą gali perversiti iki 2.000 dol. per metus. Naujasis mokesčių įstatymas leidžia atidėti po 2.000 dol. nedirbantiems.

Jeigu neturite jokių pen-

sijinių planų, esate nevedęs (netekėjusi) ir uždirbate mažiau nei 35.000 dolerių per metus arba esate vedęs (ištekejusi), bet kartu uždirbate mažiau nei 50.000 dol. per metus, taip pat galite iš savo pajamų atimti indėlius į IRA sąskaitą ir šitaip mokėti mažesnius mokesčius. Jeigu jums iki pensijos liko daugiau nei penkeri metai, investuokite savo IRA sąskaitoje sukauptas lėšas į akcijų savitarpio fondus (pavyzdžiui, į kompanijas, išvardintas anksčiau).

Jeigu iki pensijos liko mažiau nei penkeri metai ir jus gąsdina akcijų kursų svyravimai, investuokite dalį IRA sąskaitoje sutaupytų pinigų į indėlių sertifikatus (certificate of deposits – CD), pinigų rinkos fondus ar pasirinkite kurį kitą saugesnį investicijų būdą. Patarimas: *nelieskite nė vieno senatvei atidėto dolerio tol, kol neišeisite į pensiją*. Jums ne tik teks sumokėti baudas ir mokesčius, bet taip pat galite neatsispirti pagundai tuos pinigus išleisti. Savitarpio fondų kompanijos gali nuo pat pradžios ligi pabaigos sutvarkyti visus pinigų pervedimo sandorius.

3) Jeigu esate individualios įmonės savininkas, taip pat galite pasinaudoti puikiomis galimybėmis taupyti senatvei, nukeliant mokesčių mokėjimą vėlesniam laikui. Viena iš tokių galimybių būtų IRA sąskaita, kita – Keogh planas. Visa tai galite sutvarkyti per savitarpio fondų kompaniją. Įsigiję Keogh pensijų planą, patys galėsite nuspręsti, kiek pinigų (tačiau neviršydami 30.000 dolerių per metus) norite atidėti, nukeliant mokesčių mokėjimą vėlesniam laikui. Supaprastintas darbuotojų pensijų planas (Simplified Employee Pension Plan – SEP) yra panašus į IRA. Į jį galite perversiti iki 15 % savo pajamų, neviršydami 22.500 dolerių per metus.

Norėdami gauti išsamesnių žinių apie galimybes taupyti senatvei ir galiojančius mokesčių įstatymus, paskambinkite į savitarpio fondo, kurio nariu esate, kompaniją ar mokesčių inspekciją (IRS) telefonu 1-800-829-3676 ir paprašykite leidinio Nr. 560 "Individualių įmonių savininkų pensijų planai" (Retirement Plans for Self-Employed).

Kas trys metai paskambinę į SSA telefonu 1-800-772-1213, turėtumėte sužinoti, kokio dydžio pensija bus jums apskaičiuota.

Mažosios Lietuvos tragedija S U K A K T I S

1998 m. suėjo 70 metų, kai mirė danų keliautojas ir rašytojas Age Meyer Benedictsen. Gimęs 1866 m. Kopenhagoje, ten baigęs istorijos ir kalbotyros studijas sostinės universitete, jis dar studijavo Maskvoje, Leipcige, Varšuvoje. Tyrinėdamas kalbas, lankėsi Rytų Europoje, Balkanuose, Persijoje, Indijoje ir kitur. 1893 metais atvyko į rusų okupuotą Lietuvą ir kelionę po ją pradėjo Prūsų Lietuvoje. Keliavo pamažu, įvairiose vietose apsistodamas, domėdamasis viskuo, kas gali turėti ką nors bendro su lietuvių kalba, kultūra, papročiais. Bendravo su Lietuvos veikėju, Hanoveryje gimusiu vokiečiu Georg J. Sauerwein – Mažosios Lietuvos himno "Lietuviais esame mes gimę" autoriumi, o vėliau su V. Kudirka, P. Kriaučiūnu, A. Baranausku. Matė garsųjį ažuolo Baublį, stovintį nuo 1812 metų. Aplankė ir Vilniaus kraštą, kurio kaimuose visur girdėjo lietuvių kalbą, pradedant "Padėk, Dieve", "Labas vakaras" ir t.t. Su jais A. M. Benedictsen kalbėdavosi lietuviškai. Domėjosi Lietuvos istorija ir kultūra: Gediminu, Kęstučiu, Vytautu, Adomu Mickevičiumi ir kitais.

Apie šios kelionės metu

patirtus išpuolčius, su giliu įsijautimu ir išipareigojimu tiesai, A. M. Benedictsen 1895 metais parašė knygą "Et folk der vaagner Kulturbilleder fra Litaven" ("Tauta, kuri atbunda"). Tą knygą 1924 m. išvertė į anglų kalbą tokiu pavadinimu "Lithuania, the Awakening of a Nation". Šioje knygoje randame ir lietuviškas dainas, išverstas jo žmonos, rytprūsių lietuvaite Benedictsenaitės. Jos ir savo motinos pavarde mokslininkas ėmė pasirašinėti Age Benedictsen.

Anglų kalba išleistos knygos išangoje autorius sako skiriamą jai tiems, kurie šia tema nesidomi arba, nežinodami tiesos, mato esamą padėtį pateisinama ir visai nepaiso tų, kurie siekia tautinės nepriklausomybės. Anot jo, "tai ir paskatino parašyti šią knygą. Gera būtų, kad ji pašalintų abejones ir anuos įtikintų, kad tautinis jausmas, tai – ne vaikiška, siaura pažiūra".

Suminėjęs daug laiko tėkmėje buvusių įvykių, pradedant nuo prūsų kovų su kryžiuočiais, autorius pasakoja, kaip 18-ojo amžiaus pradžioje siautęs maras vietomis išnaikino visus gyventojus. Į išmirusių vietas atkelti kolonistai iš Vokietijos.

Tačiau A. Benedictsen visur mato dar gyvas lietuviškumo apraiškas. Aprašomos lietuvių draugijos, dainos, tautiniai rūbai, knygos, "Aušra" – nuo 1883 metų. Randame tokias pavardes, kaip K. Donelaičio, S. Daukanto, M. Valančiaus, Juškevičiaus ir daugelio kitų. Pasakojama apie anų nuveiktus ar dirbamus darbus lietuvių. Kiekvienas, kuris paskaitys "Lithuania, the Awakening of a Nation", ras atsakymus į daugelį klausimų.

Per Antrąjį pasaulinį karą ir po jo Sovietų Rusija stengėsi išnaikinti kuo daugiau vietos gyventojų, o į jų vietą privežti daugiau rusiškai kalbančių. Praėjus keliems jų valdžios dešimtmečiams, jie ima savintis tą kraštą. Net toksai A. Solženycyn savo knygoje tvirtina, kad Rytprūsiai – tai jų žemė! Žalgirio mūšis, anot jo knygos, buvęs rusų mūšis, vykęs rusų žemėje. Kitų tautų jis net nemini. Anot jo, ir Pirmojo pasaulinio karo laike, atseit, vokiečiai juos puolė, "atėjusius į savo žemę".

Ar kas pagalvojo, kad būtina rašytojui pasakyti tiesybę? Seniai laikas "anų žemės" reikalą iškelti ir spręsti visiems.

F.Bočiūnas

PASIVAIKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

38

Merginų ir vertėjo Pedro vedini, virtinėle, per šabono sienos angą įžengėme vidun. Tuo momentu atrodė, jog šabono gyvenimo bėgmė staiga sustingo. Kas ką darė – metė, kas kur ėjo – sustojo. Žiūrėjome vieni į kitus ir mintyse registravome pirmuosius išpučius. Nežinau, kokį išpuolį šabono gyventojai susidarė apie mane, tiksliau pasakius apie mano išvaizdą, kurioje be pusaukščių guminių batų, mėlynų kelnų, jau minėtos keliautojo liemenės su daugybe kišenių ir plačiabrylės meškeriojo skrybėlės nieko patrauklaus ar jiems pageidautino nebuvo. Ir laimė, kad taip. Tiesą sakant, kol nesimatė į mane nukreiptų strėlių, jų nuomonė manęs nei šildė, nei šaldė. Iš pirmo žvilgsnio, šabono gyventojų vaizdas buvo gerokai nuvilniantis, liūdna, pasimetusių arba pamestų, nusivylusių ar apviltų, nuo savo normalaus – tradicinio gyvenimo būdo nukrypusių ar, tiksliau pasakius, nukreiptų, iš aiškos praeities į kažkokią nežinomą ateitį grimstančių indėnų scena.

Mane tyrinėjo gal kokių trisdešimties indėnų grupė. Trečdalį jų sudarė moterys ir vaikai. Vyrai dėvėjo arba trumpas, vos ne uniformines raudonas kelnaites, arba il-

gas, gerokai nunešiotas, neretai net skylėtas kelnės ir daugiausia vadinamuosius "T" marškinius. Keletui jų po kaklu kabojo didoki, juodi kryželiai. Rūbai daugiausia buvo amerikietiški, suaukotos kilmės. Ant vieno išblukusių marškinų nugaros dar buvo išskaitoma kažkokio išminčiaus gili, matyti, daugelį metų trukusio žmonijos stebėjimu pagrįsta išvada, sakanti, jog Kūrėjas tur būt labai mėgsta kvailius (the stupid ones), nes tiek daug jų yra išleidęs į pasaulį.

Kai kurios moterys, ar tai dėl sijonų trūkumo, ar dėl dar stipraus, užsilikusio tradicinio pomėgio būti nuogoms, pasirinko vidurinį kelią ir dėvėjo tik raudonas, trumputes ir siauras priejuostėles iš medvilninės medžiagos arba iš storų, tankių, laisvai nuo juosmens kabančių, raudonų pintų virvučių. Beje, raudona yra Yanomami labiausiai mėgiama spalva.

Tarp indėnų ypač paplitusios pieštos kūno dekoracijos čia matėsi tik keletos moterų veiduose. Pora moterų turėjo dideles juodas dėmes abiejuose žanduose. Tai – gedulo ženklai, padaryti iš liūdesio ašarų ir sutrintų anglių mišinio, reiškiantys, jog kas nors iš jų artimųjų yra neseniai mirę. Dauguma dar buvo išlaikę tradicinę galvos plaukų išvaizdą. Yanomami – tiek vyrai, tiek ir moterys – plaukus dėvi vienodai. Tiksliausiai jų "šukuoseną" galima apibūdinti kaip įprastinį pranciškonų plaukų apkirpimą. Paaštrintomis kieto bambuko skiedromis pakaušyje išskutama didelė tonžūra, man labai primenanti mano buvusiųjų mokytojų – Kretingos pranciškonų šu-

kuoseną. Plaukų apačia apie ausis, kaklą bei kaktą irgi apskusta pranciškonų. Dėl to net buvo atsiradę tvirtinimų, jog tokį plaukų dėvėjimo būdą sąlygojo pamėgdžiojimas pirmųjų pranciškonų misionierių, labai seniai veikusių Yanomami teritorijų pakraščiuose ir katechizavusių jų kaimynus – Makiritare indėnus, mano motoristo Joaquino tautiečius. Tačiau tokie spėliojimai nepasitvirtino.

Stebėdamas šį scenovaizdą, įsivaizdavau šalia savęs stovintį antropologą, nesitveriantį pykčiu ir man rodantį šią patetišką grupę, kaip misijų pradėto ir tebesitęsiančio indėnų tautinio ir kultūrinio savitumo naikinimo pavyzdį. Bet tai – jo nuomonė. Ji gali būti nepilnai pagrįsta, bet gali būti ir teisinga. Antropologų ir misionierių konfliktas tęsiasi jau per šimtą metų.

Man pasirodė, jog ilgiau likti šioje grupėje nebuvo prasmės – jai trūko autentiškumo. Reikia keliauti tolyn. Su Pedro, Coyote ir Joaquino surėmėme kaktas, tardamiesi, kokią kryptį pasirinkti. Ocamo upė, kurios pakrantėje dabar mes buvome, manęs neviliojo – misijos buvo per arti. Grįžti į Orinoką ir keliauti juo toliau nebuvo prasmės, nes priekyje buvo Santa Maria de los Guaica misija, o dar toliau – Platanal seleziečių misija. Rezultatai būtų tie patys, kaip ir čia.

Gal apie keturiasdešimtį mylių Orinoku aukštyn už Platanal misijos buvo Guaharibos srautai, o toliau, už jų, kiek žinau, eilė Yanomami kaimų, dar nedaug sąlyčio turėjusių su išoriniu pasauliu. Būtų labai įdomu atsidurti pas juos, bet ... Guaharibos srautai yra neperplaukiami, bent mano dydžio laivu. Laivą ir krovinį, taigi ir benzino statines, ar bent dalį jų reikėtų sausuma, aplenkiant srautus, pernešti į kitą pusę. Tą patį reikėtų padaryti ir keliaujant atgal. Tai viršijo mūsų fi-

Liūdesį išreiškiančios dėmės ant indėnės skruosto.

zinį pajėgumą ir turimo laiko ribas. Mūsų sąlygomis, vienu metu išėjus buvo grįžti atgal į Orinoką, dar paplaukti juo keliasdešimt kilometrų, susirasti Mavaca upės žiotis ir įsukti į ją. Ten kur nors netoliese už jos žiočių turėti būti Bisasi-Teri giminės kaimai.

Nors dar buvo anksti, nutarėme, jog dienos likučiui ir nakčiai liksime čia. Iškeliausime toliau anksti rytą.

Atsirėmęs į šabono stulpą, stebėjau aplinką, o "aplinka" stebėjo mane. Coyote su Pedro bandė mus stebėtojų grupėje nustatyti bet kurią, spinduliuojantį autoritetu, ir gauti jo leidimą mums pasilikti čia iki rytojaus ryto. Atrodė, jog tokios asmenybės šiame šabone nebuvo. Paprastai Yanomami bendruomenėje vadovaujančią poziciją užima vadinamasis "šamanas". Šį žodį antropologai vartoja, kalbėdami apie bet kurios Amazonijos indėnų grupės ar bendruomenės burtininką, žynį, kartu ir gydytoją, piktųjų dvasių išvaikytoją arba jų iškvietėją, kuris tu

sugebėjimų dėka yra igijęs grupės, bendruomenės ar kaimo pagarbą, o ypač baimę ir todėl užima komandinę poziciją.

Sako, kad žodis "šamanas" yra skolinys iš šiaurės Sibiro gyventojų – čiuokčių kalbos. Jis antropologams patogia pakeičia šimtus žodžių, kurių reikėtų, tituluojant kiekvienos kalbinės grupės burtininką arba vadovą. Bet mūsų aplankytasis šabonas buvo atsidūręs stipriai juntamoje misionierių įtakoje. Todėl reikia manyti, kad buvęs šamanas savo meną jau praktikuoja kur nors kitur.

Iš visų mano ausis pasiekiančių garsų, gestų ir linksmos veidų išraiškos atrodė, jog esame vienbalsiai ir mielai priimami, žinoma, iš manęs tikintis atitinkamo dosnumo. Netrukus buvo nurodytos vietos mūsų hamakams. Su nemaža palyda grįžome atgal prie laivo atsigabenti likusiai dienos daliai ir nakčiai reikalingus daiktus, laukiamas dovanas ir indėnų nemėgstamą maistą sau.

"LIETUVOS AIDAS" APMOKĖJO SKOLAS

Užbaigiant 1998 metus, "Lietuvos aidas" uždaroji akcinė bendrovė išlipo iš visų skolų. Jos buvo apmokėtos, gavus iš Amerikos lietuvio šešių milijonų litų investavimą, jam nupirkus "Lietuvos aidas" bendrovės pastatą Vilniuje, Maironio gt. 1. Pagal sutartį, "Lietuvos aidas" ir toliau nemokamai naudosis šio pastato patalpomis antrame aukšte, o pirmąjį ir trečiąjį aukštą išnuomos.

Apmokėjęs skolas, "Lietuvos aidas" dabar labai svarbu padidinti prenumeratorių ir skelbimų skaičių, pritraukti naujus žurnalistus, pajvairinti turinį, vadovaujant naujam vyriausiajam redaktoriui Rimantui Varnauskui.

Anksčiau nesėkmingai tvarkytiems dienraščio finansiniams reikalams dabar va-

dovaus neseniai paskirta nauja bendrovės direktorė Lina Belevičienė, buvusi dienraščio skelbimų skyriaus vedėja. Skolas apmokėjęs "Lietuvos aidas" jau atsirado ir daugiau investuotojų iš užsienio, su kuriais vedamos derybos. Belieka palinkėti finansinius sunkumus nugalėjusiam "Lietuvos aidui" neįbristi į naujus, suderinti išlaidas su pajamomis ir dar daugelį metų lankyti skaitytojus Lietuvoje ir išsvijoje.

Visus kviečiu prenumetuoti "Lietuvos aidą". Norint gauti išsamesnių žinių arba užsisakyti dienraštį, prašau skambinti man tel. (630) 986-1613.

Bronius Juodelis

"Lietuvos aidas"

įgaliotinis JAV

Maisto gaminimas: jau iškepusi beždžionėlė laužo viduryje. Netrukus bus iškepta ir kita.

Autoriaus nuotraukos

SNIEGUOLĖS

Vladas Vijeikis

Patirta, kad snieguolės, kurios žiemą krinta iš dangaus, kiekviena yra kitokia. Nėra dviejų vienodų. Bet kada ant Čikagos ėmė kristi rekordinis skaičius snieguolių, tai ėmiau abejoti. Nejaugi visos – kitokios? Kompiuterių mokslininkams galėtų būti įdomus uždavinys: kiek snieguolių iškrito ir ar tikrai visos skirtingos? Nobelio premiją gautų tas, kuris surastų snieguoles-dvynukes.

Per padidinamuosius stiklus pažiūrėjus, snieguolės – labai gražios. Bet kai jų iškrinta tiek, kad nei praeiti, nei pravažiuoti, tada šis grožis dingsta ir jų adresų pasigirsta keiksmas. Miesto galva turi daug rūpesčio. Jis puikiai žino, kad jeigu tų snieguolių nepašalins, tai galės atsisveikinti su miesto valdymu. Taip jau buvo atsitike.

Taigi, snieguolės suteikia daug rūpesčio. Reikia jas nukasti. Atsitinka, kad širdis sustoja bekasant. Štai tau ir gražiosios snieguolės...

Vaikai džiūgauja. Mėto gniūžtėmis snieguoles vienas į kitą ir džiaugsmingai juokiasi, jeigu pataikė. Būsimieji skulptoriai lipdo sniego senius, o architektai – pilis. Būsimieji generolai iš tų pilių apšaudo vienas kitą sniego raketomis.

Automobiliai nepripažįsta jokio snieguolių grožio ir atsisako lipti per jų kalnus. Vėjas irgi nėra jų draugas ir varinėja jas, kur nereikia. Ir jeigu jų kalną sumeta prie tavo durų, tai užmiršti jų grožį ir imi keikti tą gamtos tau atsiųstą dovaną. Gerai, jeigu nesipyksti su kaimynu. Jis prakasa ir išleidžia į pasaulį. O kitaip gal reikėtų laukti iki pavasario... Turėtum nemažai laiko ir galėtum paieškoti dviejų vienodų snieguolių.

Snieguolėms užgriuvus Čikagą, išgirdau telefono ragelyje silpną savo draugo Florijono balsą:

– Gelbėk, atvažiuok, atkask iš sniego. Skęstu.

– Florijonai, sakau, kaip aš tave gelbėsiu, kad man reikia tavo pagalbos. Jau norėjau į tave kreiptis. Sniego pusnys užgriuvo garažą ir negaliu išvažiuoti.

Uošvė skambino tuo pa-

čiu reikalu. Tai aš jai sakau:

– Negaliu išvažiuoti. Tas labai gerai. Turėsi laiko apgalvoti, ką man gero padarei, ką blogo ir ką galėtum dar padaryti.

O ji atsakė:

– Aš neklydau. Sakiau, kad tu – netinkamas jai vyras. Taip ir įvyko. Menkiausia kliūtis ir pasiduodi.

Mano programoje nebuvo įrašyta pasiduoti. Aš visados žinojau, kad blogas tas kareivis, kuris, matydamas mūšį pralaimint, bėga. Taigi, aš nebėgau. Su kastuvu, šakėmis ir maišu druskos išrioglinau į autobusą ir nukaukiau pas uošvę, kad įrodyčiau, jog aš – vertas jos dukros. Taip įrodinėjant labai pavargau ir nugriuvau ant sniego kalno. Uošvė pasirodė dar turinti žmogiškų savybių ir atnešė karštos arbatos. Užpylus ant kojų, atsipeikėjau ir puolau į kovą su sniegu. Po kelių pailsėjimų uošvės garažas buvo atkastas. Tai sakau:

– Va, automobilis išlaisvintas iš gamtos ir sniego žabangų. Sėsk ir važiuok.

O ji sako:

– Automobilis neveikia nuo vasaros. Gal karbiuratorius, o gal kas kitas, Dievas žino. Bet padarei gerą darbą.

Norėjau jai su sniego kastuvu taukštelėti per galvą, bet prisiminiau, kad už uošvių mušimą šiuolaikiniai įstatymai smarkiai baudžia. Karo metu gali mušti vokiečius, japonus ir bet kuriuos kitus. Taikos metu galima mušti Iraką, bet negalima liesti uošvės. Tokie jau demokratiški įstatymai. Tad susilaikiau. Pasiėmiau savo kastuvus ir grįžau namo autobusu. Čia laukė sniego pusnys.

Šiaip ne taip perklampojęs, šiltame mano vlgvamo prieglobstyje nutariau pasimokyti iš istorijos. O istorija mane pamokė, kad "nepulk be atodairos, manydamas, kad laimėsi". Napoleonas pralaimėjo, Hitleris – taip pat. O galėjo palaukti, Carizmas sugriuvo, komunizmas – taip pat. Tai kam kariauti? Tad nutariau palaukti, kol sniegas nutirps. Istorija gera – mokytoja.

Žiūrėdamas per langą ir matydamas snieguoles be paliovos krintant, pagalvojau:

– Dieve, Dieve, kodėl Tu Čikagą baudi? Geriau bausitum Vašingtoną. Ten daug daugiau politikierių ir nuodėmingųjų.

KLAUSIMAS

Vieno dalyko nesuprantu. Adomas buvo dailus vyras, Ieva – labai graži. Iš kur atsirado tie negražūs šių laikų žmonės? Stasys Butvila

Naujų knygų lentynoje

"TĖVYNĖ MANA, KILK Į RYTMETĮ NAUJĄ..."

Kazys Kedaitis

numeryje).

Mokytoja – kovotoja savo bendraamžius ir jaunimą kviečia atsikratyti abejingumo tėvynės likimui (eil. "Nevalia", 9 p.):

Kiekviena žemės pėda aplieta

jų krauju!

To pamiršt nevalia!

Ši mintis išreiškta ir eilėraštyje "Negaliu tylėti" (27 p.):

Širdis negali nedainuoti – tylėti šiandien nevalia.

Dainavo ji kadais už groty, kai smurtas siautėjo šalia

Širdis negali nedainuoti – ji kupina šiandien vilties,

kad blogis

atsidurs už groty,

kad mūs Tėvynė suklestės.

Kovų kelio prisiminimai ir naujo gyvenimo daigai autorę nuteikia, sukaupus likusias jėgas, sutikti laisvo gyvenimo rytą (eil. "Dienas manąsias", 45 p.):

Toli paliko

grotuotas kelias.

Prikeltas saulės

daigelis kelias.

Jėgų taip maža,

apsunkę kojos.

Einu per Žemę

ir nesustoju.

Jeigu pailsiu,

jeigu sustosiu,

smiltele virsiu,

šlamėsiu uosiu.

Ir tiktai vieno

amžiais norėsiu, –

Tėvynei brangiai

kad Laisvė šviestų!

Vinco Kudirkos žodžius:

"Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia" autorė vaizdžiai papildė savo apylinkės

istorijos pavyzdžiu (eil. "Manosios šaknys", 48-49 p.):

Greit tūkstantis metų

Nuo tosios gadynės,

Kai kelią kryžieiviai

į Lietuvą skynės

Per kraštą Žemaičių,

Pro Rubaičių pilį.

Šiaudalių kapeliuos

Mūs' protėviai tyli.

Ten daug pelenų

Ir kaulėlių trūnija:

Bernelių, mergelių –

Skaisčiųjų lėlijų.

Jie gimtąją žemę

Nuo kraugerių gynė!

Krauju perkam Laisvę

Mes amžiais Tėvynei.

Be maldos į Dangiškąją

Motiną nenusiramina siela

lietuvių, pasirinkusio kovos

už Dievą ir Tėvynę kelią (eil.

"Malda Marijai":

Duoki stiprybės,

Slyski vilties,

Kuri nelaisvę

Nešti padės.

Globok šalelę

Mūs Lietuvos.

Ant kietų narų

Tavęs šaukiuos.

Autorė savo rinkinį baigia eilėraščiu "Verkia motulė ir Lietuva", apibendrinančiu pergyventą laikotarpį:

Du tavi paukšteliai,

Patys mylimiausi:

Vakaruose – vienas,

Šiaurėje – kita.

Neraudok, motule,

kad žinios negausi:

Su tavim aš dieną,

Su tavim nakčią.

Su tavim, kai taigoj

Viesulai kvatoja,

Kada kvapą gniaužia

Šėlstanti pūga...

Savo mylimiausių

Verkia motinėle,

O visų bedalių

Verkia Lietuva.

Išeivija – Lietuvai PRANEŠA "PAGALBA LIETUVAI"

Lietuvos Vyčių padalinys "Pagalba Lietuvai" praneša, kad direktorių taryba išrinko Reginę Juškaitę-Švobiene šio padalinio pirmininke. Šias pareigas ji pradėjo eiti nuo šių metų sausio 1 d.

Nuo 1990 m. Regina buvo aktyvi valdybos ir direktorių tarybos narė. Ji buvo išrinkta valdybos vicepirmininke ir kruopščiai vykdė ryšinininkės su visuomene pareigas. Ji ne kartą vykdė svarbias užduotis ir turi pakankamai patirties, kad galėtų sėkmingai vykdyti naujas pareigas. Robertas S. Boris, buvęs padalinio "Pagalba Lietuvai" pirmininkas nuo pat jo įkūrimo 1990 metais, liko direktorių tarybos pirmininku.

Dauguma žmonių mano, kad Lietuvai šiandien labiausia reikia dvasinio atsinaujinimo. Gerai paruošti kunigai gali priimti šį iššūkį. Todėl "Pagalba Lietuvai" atsiliepė į Vilniaus arkivyskupo metropolito Audrio Bačkio prašymą finansiškai padėti klierikams, studijuojantiems naujojoje Vilniaus šv. Juozapo seminarijoje. Seminarija aptarnauja Vilniaus arkidieceziją ir Panevėžio bei Kaišiadorių diecezijas. "Pagalba Lietuvai" pradėjo naują projektą, pagal kurį klierikas būtų "išūnytas". Aukotojas jam paskirtų 2,000 dol. stipendiją vieneriems metams. Dabar šioje seminarijoje mokosi 70 klierikų. 5 klierikai jau "išūnyti",

jiems išmokėta pilna metinė stipendija. Dar reikia 65 "išūnytojų" šiam projektui. Visuomenė visuomet buvo dosni. Prašome ir toliau tęsti paramą pagal išgales. Visos aukos, nežiūrint jų dydžio, yra labai svarbios.

Išsamesnes žinias apie šį naują projektą ar kitus "Pagalba Lietuvai" darbus teikia pirmininkė Regina Juškaitė-Švobiene. Jos adresas ir telefonai: 1594 Beaupre Ave., Madison Heights, MI 48071-2622, namų tel. (248) 547-2859, faksas (248) 547-0982, darbo tel. (313) 396-0389.

Michael Shea
"Pagalba Lietuvai"
vicepirmininkas

Šv. Kazimiero mokykloje

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

PAVYZDŽIAI

ŠEŠTOJO SKYRIAUS MOKINIAI
ATSAKĖ Į KLAUSIMĄ
"Trys žmonės, kurių pavyzdžiu aš norėčiau sekti savo gyvenime"

Aš norėčiau sekti pavyzdžiu savo mamos, tėčio ir močiutės. Jie mane moko lietuviškai kalbėti ir rašyti, manimi gražiai rūpinasi.

Adrijana Sušinskaitė

Princesė Diana padėjo žmonėms. Ypač ji padėjo neturintiems ir žmonėms, kurie serga arba yra invalidai.

Muzikantai "Beatles" sukūrė labai gražios ir kartais juokingos moderniškos muzi-

kos.

Rašytojas Shel Silverstein yra parašęs daug juokingos poezijos, kurią aš mėgstu skaityti.

Lina Aukštuolytė

Šv. Antanas, nes aš gimiau per jo vardines.

Gediminas, nors labai seniai gyveno, buvo didvyris. Jis įkūrė Vilnių. Lietuva jo laikais buvo didelė ir galinga valstybė.

Jėzus Kristus, kuris visą žmoniją išlaisvino nuo nuodėmės.

Alvydas Civinskas

Mano gyvenimo pavyzdžiu yra trys žmonės, kurie

yra labai išpūdingi. Abraham Lincoln išlaikė Amerikos valstybę per sunkius laikus. Indijos seselė Teresė yra irgi išpūdinga, nes ji viską atidavė vargšams ir pagelbėjo neturintiems. Rašytojas C.S. Lewi, kuris rašė labai geras knygas jaunimui.

Janina Klimaitė

Aš norėčiau gyvenime sekti pavyzdžiu savo Močiutės, Senelio ir tetos. Jie mane rūpestingai auklėjo ir labai mane myli. Taip pat jie padeda mokytis lietuvių kalbos, rašymo ir linksniavimo.

Kristina Paškonytė

Mano senelis buvo Mai-

ronio sekretorius. Jis buvo geriausias senelis. Taip pat aš turiu dėdėną, kuris padėjo Lietuvos litą įsteigti.

Linas Vaitkus

Man patinka čiuožėja Tara Lapinski todėl, kad aš irgi čiuožiui. Ji tokia puiki čiuožėja ir ji yra jauniausia čiuožėja, kuri laimėjo auksinį medalį. Ji gali labai greitai ir gražiai čiuožti. Ji gali ir gerai suktis.

Man patinka mano draugė Lauren Vetrick dėl to, kad ji yra labai draugiška. Ji man padeda atlikti namų darbus ir užduotis. Man patinka Celine Dion dėl to, kad ji labai gerai dainuoja. Aš irgi labai mėgstu dainuoti. Aš kada nors norėčiau dainuoti taip, kaip Celine Dion.

Milda Bandzaitė

KAS ŠIO EILĖRAŠČIO AUTORIS?

Stebint vėjo blaškoma sniegą, iš pasąmonės išniro dar vaikystėje deklamuotas eilėraštis. Jis tiesiog grafiškai vaizduoja seniau buvusias žiemas Lietuvos kaime. Norėjosi juo pasidalinti su "Dirvos" skaitytojais. Deja, šių eilių autoriaus nežinau. Gal kas žino? *Antanas Rukšėnas*

*Tvoros pyška, stogai braška,
Šuva kieme kaukia.
Vėjas švilpia, lapus blaško –
Kažkas dūksta lauke:*

*Tai langinę paklebena,
Kiemo vartus daužo,
Tai prie durų subildena,
Tai palangėms čiažo.*

*[sisukęs į sodelį,
Čirpdo kriaušes, slyvas;
Tai prišokęs prie svirmelio,
Baldosi kaip gyvas.*

*Gyvuliai po kūtes baubia,
Juodbėrėlis žvangia:
Rodos, gamta kažką siaubia,
Liūdną raudą rengia.*

MĖNESIO SAVANORĖ

Šv. Jurgio parapija ir šiemet tęsia pernai pradėtą savanorių talkininkų pagerbimą. Kelis kartus per metus šv. Jurgio parapijos taryba globoja renginius, kurių metu sutelkiamos lėšos, reikalingos apmokėti parapijos išlaidas. Vieni iš sėkmingiausių renginių būna kepinų pardavimai prieš Kalėdas ir Vėlykas. Parapijoje yra puikių kepečių, kurios dovanoja savo gaminius šiemet renginiams. Tačiau vienas iš sunkiausių darbų yra sutelkti kepejas, pasiruošti kepinų pardavimui ir juos pardavinėti. Nuo šios programos pradžios iki dabar šių metų sausio mėnesio Savanorė apsiima tvarkyti šį renginį ir pati iškepa daug skanėstų pardavimui.

Ji taip pat rūpinasi pagyvenusiais vienišais parapijiečiais. Jos šeima parėmė daugelį Jurginės programų, dovanojama bažnyčiai liturginius apdarus ir indus. Jurginė didžiuojasi, suteikdama sausio mėnesio Savanorės vardą **Nelei Juškėnienei**. Jos džiū-

gus atsidavimas ir pasišventimas padėti Šv. Jurgio parapijai teikia Dievo meilės Jo žmonėms pavyzdį. *Ger.J.*

JURGINĖS PADANGĖJE

Po ilgos pertraukos į mūsų apylinkes vėl sugrįžo žiema. Sniegas, liundra, šlapdriba ir šalti vėjai vėl lanko mus. Daug šv. Jurgio parapijiečių neįstengia atvykti į Mišias. Kelionė į bažnyčią yra pavojinga jų sveikatai. Klebonas tai supranta ir nesitiki, kad visi turėtų rizikuoti, važiuodami į bažnyčią, užėjus blogam orui. Tačiau visus skatiname tęsti paramą parapijai ir žiemą. Šiuo laiku parapijos išlaidos yra didžiausios. Labai reikia visų paramos žiemos mėnesiais.

Klebonija šiuo metu ruošia 1998 m. aukų pranešimus parapijiečiams. Jie bus išsiuntinėti sausio mėnesį. Gavę juos, atidžiai patikrinkite, kad nebūtų apsirikimų.

Parapijos išlaidoms didėjant, visus skatiname šiemet

padidinti savaitines aukas. Tai padės padengti 1999 m. išlaidas ir atlikti būtinus parapijos darbus.

1998 m. baigiantis, šv. Jurgio bažnyčios klebonas kun. J. Bacevičius parapijos biuletenyje skatino visus peržvelgti praėjusius bei ateinančius metus. Spaudoje ir vėl skaitysimės apie tragedijas, skandalus ir žymesnius įvykius. Visa tai nagrinėdami, turėtume pažvelgti ir į savo dvasinio gyvenimo praeitį bei ateitį. Ar mes pernai priartėjome prie Dievo? O gal nutolome? Ar rūpinomės vieni kitais, o gal tapome savanaudžiais? Ką svarbaus pernai atlikome? Koks buvo mūsų didžiausias nepasisekimas? Žvelgdami į 1999 metus, apgalvokime, kaip reikėtų tobulinti savo gyvenimą? Kaip galėtume pagerinti santykius su Dievu ir žmonėmis? "Pasižadėdami numesti viršsvorį ir daugiau mankštintis, nepamirškite pasižadėti ir tobulinti dvasinį gyvenimą," – užbaigia savo priminimą klebonas. *Ger.J.*

DIEVO MOTINOS PARAPIJOJE

Vasario 16-oji bus minima šia tvarka:

• Vasario 13 d., šeštadienį, 6:30 v.v. – šventinės iškilmės, meninė dalis ir vakarienė Dievo Motinos parapijos salėje. Vietas prie stalų prašome užsisakyti pas V. Šilėną tel. 531-8207 arba A. Pautienį – 383-8225. Suaugusiems – \$18.00, vaikams – \$12.00. Įėjimas be vakarienės – \$5 asmeniui, vaikams – nemokamai.

Pagrindinis kalbėtojas bus Algirdas J. Rimas, Jungtinio baltijiečių komiteto pirmininkas ir ALT atstovas Vašingtone. Meninę dalį atliks "Grandinėlės" veteranų ir jaunųjų šokėjų grupės. Po programos – vakarienė ir šokiai.

• Vasario 14 d., sekmadienį, 10:00 v.r. – šv. Mišios Dievo Motinos šventovėje. Gieda "Exultate" choras (vadovė – muz. Rita Kliorienė).

Prieš Mišias – vėliavų pakėlimas prie Laisvės paminklo. Organizacijas kviečiame dalyvauti su vėliavomis salėje ir šventovėje.

Renginių kalendorius

• Vasario 13 d. – Vasario 16-oji (auditorijoje).

• Vasario 28 d. – Kaziuoko mugė. Rengia Klyvlendo (Cleveland, Ohio, U.S.A.) skautija.

• Gegužės 1-2 d. – Šiaurės Amerikos jaunučių krepšinio žaidynės (auditorijoje).

• Gegužės 9 d. – pirmoji Komunija lietuvių kalba.

• Rugsėjo 25-26 d. – Vidurio rajono Lietuvos Vyčių sąskrydis (mažonoje salėje)

• Rugsėjo 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skautų "Židinys".

Vaizdajuostė "Mylėti artimą"

Tai pasakojimas apie kun. Juozo Zdebskio veiklą, jo persekiojimą ir klastingą žuvimą. Vaizdajuostė bus rodoma sausio 31 d., sekmadienį, 11:30 v.r. Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje. Rengia "Ateities" klubas.

Dr. Nelė Juškėnienė, kuriai suteiktas Šv. Jurgio parapijos 1999 m. sausio mėnesio savanorės vardas, prie kepinų stalo prieš 1998 m. Kalėdas. *G. Juškėno nuotr.*

Mielam skyriaus nariui

A.†A. ALFONSUI PLEPIUI

mirus, velionio žmoną ROZALIJĄ, sūnų RAYMONDĄ bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

*A.L.T. Sajungos
St. Petersburg'o skyriaus
valdyba ir nariai*

St. Petersburg, Florida

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• SAUSIO 31 d., sekmadienį, 11:30 v.r., Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje – vaizdajuostė "Mylėti artimą (pasakojimas apie kun. J. Zdebski). Rengia "At-eities" klubas.

• VASARIO 13 d., šeštadienį, 6:30 v.v. – Vasario 16-osios minėjimas ir banketas – Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Rengia LB apylinkės valdyba ir ALT skyriaus taryba.

• VASARIO 28 d., Dievo Motinos parapijos salėse –

Kaziuko mugė. Rengia Klyvlendo lietuvių skautija.

• BALANDŽIO 17 d., Lietuvių namuose – abiturientų pristatymo pokylis. Rengia skautai ir ateitininkai.

• GEGUŽĖS 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių metinės krepšinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".

• GEGUŽĖS 15 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

Sausio 23 d., šeštadienį, 4:00 v.p.p.
Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje –
pokalbis su buvusiu tremtiniu, poetu, Lietuvos Respublikos Seimo nariu Vytautu CINAUSKU.
Bus rodomas naujas, Lietuvoje sukurtas filmas apie partizanus.
Įėjimas – iš Marcella Rd.
Automobilius palikite apatinėje aikštėje.
Rengia JAV LB Klyvlendo apylinkė

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MŪSŲ SVEČIAS VYTAUTAS CINAUSKAS

Poetas Vytautas Cinauskas gimė 1930 m. birželio 6 d. Rokiškio apskr. Pandėlio miestelyje, policijos tarnautojo šeimoje. 1941 m. birželio 14 d. visa Cinauskų šeima – tėvai ir keturi mažamečiai vaikai buvo suimti ir ištremti į Sibirą. Tėvas Valdemaras Cinauskas buvo atskirtas nuo šeimos ir 1941 m. gruodžio 22 d. žuvo Rešiotų-7 mirtininkų lageryje. Du broliukai – Valdukas ir Rimutis mirė 1941 m. rudenį Altajaus krašto, Barnaulo rajono Rasskazichos kaime. Išlikę gyvi – Emilija Cinauskienė, Dalia Cinauskaitė ir Vytautas Cinauskas 1946 m. pabaigoje pabėgo iš tremties į Lietuvą. Joje jie slapstėsi po vieną pas gimines ir pažįstamus.

1948 m. ankstyvą pavasarį Vytautas buvo išduotas, suimtas ir tardomas Obelių

"skrebyne". Jis buvo kaltinamas už pabėgimą iš tremties ir ryšius su partizanais. Po tardymo ištremtas į Krasnojarsko krašto Severo Jenisejsko rajono Razdolimsko gyvenvietę – į stibio kasyklą. Antroje tremtyje išbuvo 8 metus. Neakivaizdiniu būdu mokėsi geologijos ir dirbo geologinėse ekspedicijose.

Prasidėjus Atgimimui, dalyvavo kuriant Sibiro tremtinių organizacijas.

Vytautas Cinauskas yra Lietuvos Respublikos Seimo narys, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos etikos komisijos pirmininkas, Tremtinių grįžimo fondo valdybos pirmininkas, vyriausybės tremtinių grįžimo komisijos vicepirmininkas, Lietuvos Rašytojų sąjungos narys.

V. C.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

Kreipiamės į visuomeninių organizacijų vadovus ir kitus renginių organizatorius, kad kartu su prašymu įtraukti renginį į kalendorių būtų atsiunčiamas ir nustatytas pastovus metinis mokestis – \$5.00.

Kviečiame ir kitų lietuviškų telkinių (Detroito, Bostono, Floridos, Los Angeles ir kt.) atstovus skelbti renginių kalendorius "Dirvoje".

Kviečiame paminėti savo artimųjų ar pažįstamų reikšmingas asmeninio gyvenimo, profesinės, visuomeninės bei kūrybinės veiklos sukaulis. Laukiame pasiūlymų, kuriuos išeivijos kultūros atstovus ir visuomenininkus šiemet reikia paminėti savaitraštyje.

Redakcija ir administracija

Byla dėl "Lietuvių sodybos"

JAV LB Čikagos grupės užvestoje byloje prieš dabartinius "Lietuvių sodybos" (Lithuanian Center Inc.) patikėtinius sausio 8 d. įvyko priešteisminis posėdis. Jam vadovavo teisėjas B. Corrigan, dalyvaujant abiejų pusių advokatams. Galutinis priešteisminis posėdis paskirtas liepos 6 d. Teismo pradžia – liepos 12 d.

Priešingai paplitusiam įspūdžiui, ši byla neturi jokio ryšio su klausimu apie Sodybos nuosavybę bei jos lėšų ir turto paskirstymą. Nuo pat Sodybos įsteigimo, ji įregistruota Ohio valstijoje kaip "ne pelno" organizacija. Ji yra finansuojama HUD ir visapusiškai kontroliuojama pagal HUD ir "Ohio Charitable Trust" akto nuostatus. Todėl tik Sodyba tegali būti šio turto savininke. Visos lėšos, ku-

rias Sodyba gauna ar sutelkia, tegali būti naudojamos tik pačios Sodybos reikalam.

Kaip tik dėl šių nuostatų, net jeigu LB ir laimėtų bylą, Bendruomenė negalėtų panaudoti Sodybos lėšų ar turto niekam kitam, net ir šalpos (non-profit) reikalam. Taip bus ir toliau, net ir tada, kai Sodybos paskola (mortgage) bus išmokėta. Bet kokios Bendruomenės pastangos nukreipti lėšas savo reikalam pažeistų minėtą Ohio valstijos aktą ir būtų vyriausio prokuroro (Attorney General) užprotestuotos.

Dėl šių įstatymų nuostatų Sodybos patikėtiniai niekad negavo atlyginimo už savo patarnavimus ar darbą. Jie taip pat negali panaudoti Sodybos lėšų, kad save apgintų šioje byloje. Visai kitokia JAV LB padėtis. Jai netaiko-

mi jokie apribojimai naudoti savo lėšas šiai bylai. Todėl iš bendruomenės narių atėjusios lėšos tūkstančiais plaukia vienai iš didžiausių Amerikoje advokatų firmų, vedančiai šią bylą.

Atsižvelgiant į nušviestą padėtį, turėtų būti aišku, kad vienintelė priežastis, dėl kurios vyksta bylinėjimasis, yra Čikagos bendruomenės grupės bandymas paglemžti savon kontrolėn patikėtinių parinkimą, pasinaudojant "teisine" spraga. Tokiu atveju vadovavimas Sodybai pakliūtų tiems, kurie niekada nesuteikė jokios finansinės ar administracinės pagalbos nei Sodybos statymui, nei jos veiklai.

Algis Žukauskas
Lietuvių žurnalistų sąjungos narys

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)

CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė

State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus patarnavimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Visi teisiniai patarnavimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124

(216) 486-2530

(440) 473-2530

DIRVA

Paskutinė skiltis JUOKO STRĖLĖS

K. Balauginas

ISTORIJS PAMOKOJE

Mokytoja paaiškinusi, kad privalome gerbti savo istorijos didvyrius, ima dėstyti apie Amerikos pilietinį karą. Staiga vienas iš mokinių pakelia ranką.

– Ką pasakysi, Tomai?
– Jūs sakėte, mokytoja, kad turime gerbti didvyrius?
– Taip, – kiek nustebusi, dar kartą patvirtina mokytoja.

– Tai kodėl mūsų valdžia, leisdama pinigus, nepagarbia pilietinio karo narsuolių? Bet kokį didvyrį atspaus-tų ant penkių centų monetos...

Mokytoja:
– Pilietinio karo didvyrių portretai neverti būti tik ant penkių centų.

Klasė sujudusi klausia:
– Bet kodėl, ponė mokytoja?

Mokiniai ima kažką vienas kitam įrodinėti. Mokytoja, nebežinodama, kaip juos nuraminti, pagaliau prataria:

– Na, na tik nepradėkite antrojo pilietinio karo Amerikoje! Monetų nebeužteks...

riškį, sunkiai apversdamas liežuvį, sako:

– Ei, tu, pašauk taksi.
Vyrškis nusišypsojęs paaiškina:
– Aš – ne durininkas. Aš – laivyno karininkas.

– Jeigu taip, – atkerta girtuoklis, – Tai surask man laivą, nes aš turiu kaip nors atsirasti namie. Žmona seniai manęs laukia ir jaudinasi.

GIMTADIENIO DOVANA

Aldona, susitikusi savo draugę, dalijasi išpūdžiais:

– Žinai mieloji, pereitą savaitę buvo mano gimtadienis. Bendradarbiai gimtadienio proga surinko ir man įteikė 25 dolerius, kaip bičiulystės ženklą. Argi negražu?

– Taip, labai gražu! O kokią brangią dovaną padovanavojo tavasis Petriukas?

– Kai jam pasakiau, kad bendradarbiai man įteikė 25 dolerių dovaną, jis tuoj pat paprašė penkių dolerių, kad galėtų už juos nupirkti man gimtadienio atviruką!

BIČIULIŠKAI

Kalbasi du bičiuliai:

– Juozai, ar gydytojas tikrai buvo taip išitūkinęs, kai sakė, kad tu neišgyvensi daugiau kaip savaitę, jei nesiliausi sėkiojęs moteris?

– Aš manau, jis tikrai žinojo, ką sako, nes aš turėjau pasimatymą ir su jo žmona!

BET KOKIU BŪDU

Girtas, išėjęs iš viešbučio ir pastebėjęs uniformuotą vy-

SKIRTINGAS GALVOJIMAS

Pauglys, žaisdamas kieme, pametė plastikinį akies lęšiuką. Ilgai ieškojęs ir jo neradęs, nutarė pranešti apie savo nelaimę mamai. Nepraėjus nė penkioms minutėms, ji surado.

– Kaip tu taip greit suradai, mamute? – stebisi atžala.

– Matai, sūneli, mudu ieškojome skirtingų dalykų: tu – plastikinio lenkto daiktelio, o aš – 150 dolerių!

PARAMAVASARIO

16-TOS GIMNAZIJAI

Mano nuoširdi padėka visiems dosnios ir taurios širdies aukotojams, kurie 1998 metais šelpėte Vasario 16-osios gimnaziją per 142-ąjį būrelį Klyvlende. Jūsų geraširdiškumas suteikia jėgų ir džiaugsmo lėšų rinkėjai. Tęskime ir toliau šį didelį lietuvišką darbą. 1998 metais aukojo:

Lietuvių kredito kooperatyvas "Taupa"	\$100
LB apylinkė	100
Irena Šatkienė	50
Dr. V. Gruzdis	30
E. Nainienė	30
J. Ardys	30
J. Pivoriūnas	30
R. Čepulienė	30
A. Petukauskienė (savo mirusios mamos atminimui)	30
A. ir J. Spirikaičiai	25
J. Račylienė	25
V. Šilėnas	25
H. Macijauskas	25
J. ir M. Mikoniai	25
D. ir R. Nasvyčiai	25
V. ir A. Bakūnai	25
H. Stasas	25
G. Varnelienė	25
O. Naumanienė	25
D. Armonienė	25
J. Dautienė	20
V. Dancho	20
V. Apanius	20
G. Natkevičienė	20
J. Malskis	20
R. ir R. Šljažai	20
J. Gudėnas	20
P. ir N. Bieliniai	20
A. Styra	15

V. Bacevičius	12
S. Radzevičiūtė	10
N. Čečienė	10
V. Skarnus	10
G. Karsokienė	10
B. Pautienienė	10
(auka nusiųsta 1997 m.)	
V. Stimburienė	10

Izabelė Jonaitienė

"DIRVAI" AUKOJO:

Č.Šatkus, Kirtland, OH	100
E.Armanienė, Balt., MD	50
S.Lazdinis, Euclid, OH	50
M.Vaitkus, Belleville, IL	50
K.Paškonis, Eastlake, OH	25
J.Šiaučiušas, Cicero, IL	25
G.Janušonis, Rochester, NY	20
A.Rukšėnas, Wilby., OH	20
V.Anelauskas, Los Ang, CA	15
D.Bulgaris, New York, NY	15
J.Daugėla, Ormond B., FL	15

S.Ignatavičius, Clev., OH	15
V.Jankus, Delran, NJ	15
V.Jokubaitis, Euclid, OH	15
K.Laskauskas, Baltimore, MD	15
A.Pautienis, Richmond, OH	15
F.Peleckas, Chicago, IL	15
A.Puteris, Canada	15
M.Ražutis, Springfield, IL	15
R.Šilkaitis, Pepper P., OH	15
S.Surantas, Rockford, IL	15
T.Seliokas, Bethlehem, CT	15
P.Varkala, Anglija	15
A.Giedraitis, Anglija	15
K.Civinskas, Brecksvl., OH	10
I. Jonaitienė, Clev., OH	10
A.Karsokas, Southgate, MI	10
P.Matas, Mentor, OH	10
N.Šumskienė, Chicago, IL	10
A.Tamošaitis, N Richmd, WI	10
R.Vaitys, Highland P., IL	10
I.Bray, Seattle, WA	5
A.Kavalius, Cleveland, OH	5
V.Meilė, Tinley Park, IL	5
A.Vaitiekaitis, Canton, MI	5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

JAV senatoriaus George Voinovich inauguracijos proga jo žmona Janet pasipuošė lietuviškais gintaro karoliais. Šalia jos - dr. V. Stankus. A. Stungienės nuotr.

Ohio valstijos gubernatoriaus Bob Taft inauguracijos iškilmėse. I. Bublienės nuotr.

Skambinkite į Lietuvą iš bet kur ir bet kada už
45 centus už minutę

ATLANTIC Express Corp.
AUTHORIZED AGENT OF
Telegroup

Skambinkite Telegroup atstovui
ATLANTIC EXPRESS CORP.
dėl platesnės informacijos ir telefono
pajungimo. 9.9 c. skambučiams JAV. **CALL BACK SERVICE**
SKAMBINKITE TEL. 1-888-615-2148

• • • • •

Taip pat persiunčiame ir pristatome siuntinius Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Karaliaučiaus sr. ir Lenkijoje. Persiunčiame pinigus.
Užsisakykite amerikietiško maisto komplektus.

IŠ TOLIAU SKAMBINKITE: 1-800-775-7363

ATLANTIC EXPRESS CORP. ATSTOVAS CLEVELAND'e
LITMA IMPORT-EXPORT, Inc. Skyrius dirba:
639 East 185 Str., Cleveland, OH 44119 II-V 10AM - 6PM
Tel. 216-481-0011 VI 10AM - 3PM

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119
DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000